

Gadden

Medlemstidning för Sveriges biodlingsföretagare Nummer 1.2020

MEDLEMSFÖRMÅNER

**Det här
får du som
medlem i BF**

Kallelse
till
årsmöte

Biodling på hög höjd
Följ med familjen
Bruce upp på taken
i Helsingfors

KONFERENSPROGRAMMET

**Yrkesbiodling i Kanada
och så hanterar Norge Varroa**

Biodlingsföretagarna

Vi erbjuder ett stort utbud av burkar och flaskor

Kontakta oss för
offert och ange att
ni är medlemmar i
Bodlingsföretagarna
info@creopack.se

200 ml

430 ml

130 ml

www.creopack.se

Eco-friendly packaging
CREOPACK

Tack för den här tiden!

Efter två år som ordförande tycker jag det är dags att lämna över ordförandeklubban. Det har varit två tuffa år för styrelsen med ansträngd ekonomi och likviditet efter konkursen. Vi hoppas nu att vi kan lägga detta bakom oss en gång för alla och äntligen få ägna oss åt det vi är valda för. Även om jag många gånger undrat varför jag håller på med det här uppdraget – särskilt när man läser forumet, Facebook och sin egen mailkorg med rena påhopp och osanna påståenden. Du som gör inlägg i dessa media vänta en stund och läs gärna en gång till. Snälla bespara min efterträdare detta. Varför accepterar man då att ställa upp för ytterligare en mandatperiod. Jo, för den medlemsenkät vi genomförde innan jul visade att över 95 % av medlemmarna svarade att styrelsen jobbade med och drev rätt frågor (se sidorna 24–28). Om man vänder på det hela så är det mindre än 4 % som var missnöjda med styrelsen eller dess arbete. Om vi ser det som att enkäten är representativ för samtliga medlemmar motsvarar det 8–10 stycken. Så svaret är: Det är en sån här enkät som får en att vilja och orka jobba i BF.

JAG HAR FÅTT FRÅGAN varför vi driver certifieringsfrågan, underförstått Svenskt Sigill. Då vill jag kort förklara för er som inte ställt frågan och då heller inte fått svar. Jag anser att vi som näringsbiodlare är utsatta för osund konkurrens då den som säger sig producera mindre än 1 000 kg honung inte har de myndighetskrav som vi som producerar mer än 1 000 kg. Vi har mycket högre kostnader då det krävs livsmedelsgodkända lokaler kontrollavgifter m.m. På sidan 18 i detta nummer av *Gadden* kan du läsa mer om Svenskt Sigill.

EN GLÄDJANDE NYHET är att det precis nu är klart att Fristads Folkhögskola kommer dra igång en utbildning i biodling. Mer information om detta på konferensen.

Jag vill hälsa alla välkomna till Selma Spa i Sunne den 21–23 februari med sista anmälningsdag 14 februari.

Och därmed tackar jag för mig som ordförande. ●

Staffan Tegebäck
ordförande

Varmt välkommen till
Gadden nr 1. 2020

- 04** 8,5 miljoner till forskning på varroaresistenta bin – i Norge
- 08** Dags för reform av EUs gemensamma jordbrukspolitik, CAP
- 10** Biodlingsföretagarna kallar till årsmöte
- 11** Frågor inom yrkesmässig biodling
- 12** Verksamhetsberättelse för 2019
- 14** Presentation av BF:s nya kommunikator
- 15** Välkomna till konferensen för biodlingsnäringen på Selma Spa i Sunne
- 18** Svenskt Sigill- och Från Sverige-märkning – Vad innebär dessa?
- 19** Fina medlemsförmåner för dig som medlem i Biodlingsföretagarna
- 20** Yrkesbiodling i Finland tar sig upp på taken i Helsingfors
- 24** Intressant resultat från medlemsenkäten
- 29** Projekt om bättre vinteröverlevnad
- 30** Bihälsa: "Tidig yngelsättning riskerar orsaka svält, kontrollera fodermängden!"

Gadden utges av Biodlingsföretagarna och utkommer sex gånger per år. En ny utgivningsplan för *Gadden* är under utarbetning. Tips på innehåll kan mailas till kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Tf. redaktör

Marie Backman / Thomas Dahl
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Ansvarig utgivare

Staffan Tegebäck
staffan.tegeback@biodlingsforetagarna.se

Art director

Mickey Grundström

Tryck

Danagårds Litho, Ödeshög

Tidningen är Svanenmärkt.
Utförligare information
på sidan 31.

 Biodlingsföretagarna

Både Dr. Melissa
Oddie och Terje
Reinertsen kommer att
hålla föredrag på
Biodlarkonferensen
som anordnas 21-23
februari i Sunne 2020
av Biodlings-
företagarna.

8,5 MILJONER TILL FORSKNING PÅ

VARROA- RESISTENTA BIN – I NORGE

Terje Reinertsen visar en färdig-invintrad avläggare den 20 september.

Norska myndigheter har anslagit 8,5 miljoner norska kronor (utökat från 5,5 miljoner) till forskning med utgångspunkt på Terje Reinertsens varroa-resistenta bin i Norge. Dr. Melissa Oddie, en kanadensisk forskare, kommer under 2–3 år att fortsätta sin forskning på dessa bin som också hennes doktorsavhandling handlade om.

Text och foto: Erik Österlund

Dr. Oddie upptäckte en framträdande egenskap i Terje Reinertsens bin som yttrar sig så att bina täcker av puppor i vilka det finns kvalster och täcker dem igen utan att skada dem. Avtäckningen stör tydligen kvalstrets reproduktion. Den egenskap som annars är mycket i fokus idag kallas VSH (Varroa Sensitive Hygien). Där rensar bina ut arbetsbipuppor som har kvalster (kvalster som har avkomma). VSH är inte en framträdande egenskap hos de resistent norska bina.

BESÖK I NORGE

Den 19 och 20 september besökte min fru Gunvi och jag Anita och Terje Reinertsens hem i centrala Norge. De bor 20 min bilresa från Norska biodlarförbundets centrum i Oslo.

När vi passerade gränsen nu i höst slogs vi av hur fina asfaltsvägarna var, från små ibland slingriga lokala vägar till Europavägar. Husen var nya, stora med moderna färger som smälte bra in i omgivningen. Man tar till vara varje litet landstykke till att odla mat på. Branta sluttningar hade nyligen tröskats.

Norge är inte längre Sveriges lillebror. Det är storebror. Att komma in i Oslo idag kan man bara göra via fyra stora vägar, vilka man måste betala vägtull för att få åka på.

FORSKNING PÅ TERJE REINERTSENS RESISTENA BIN

För en ett antal år sedan uppmärksammade en del forskare att det fanns en population varroaresistenta bin i Norge runt Terje Reinertsen. Han föredrar själv att kalla →

Anita och Terje är trevliga och lätta att prata med. Här sitter vi vid köksbordet medan Terje gör iordning maten, utsökt torskfilé med bl a rårivna morötter i olika färger.

dem varroatoleranta. Kännetecknande för dem är att man inte behöver behandla dem alls mot varroakvalster, även fast det finns varierande mängder av dem under en säsong. Och så har det varit i mer än 20 år. Ja, faktiskt ända sedan kvalstret kom till Norge, så gott som. När detta gick upp för mig undrade jag varför vi inte fått reda på mer om dessa bin i bitidningar och på annat sätt.

Nu har det kommit en del spännande forskarrapporter från försök som Dr Oddie arbetat med.^{1,2,3,4} Försök med dessa bin var grunden för hennes doktorsavhandling. Efter det har artiklar och rapporter om Terjes bin tagit fart.

Han har målmedvetet arbetat på tillsammans med biodlare i sin närhet. I april 2019 var han en av föredragshållarna på Varbergs-konferensen som handlade om friska bin som inte behöver bekämpning mot parasiter och sjukdomar, och hur man når dit. Också Melissa Oddie var där tillsammans med flera andra föredragshållare.

VARROAN KOMMER TILL TERJE

1994 hade varroakvalstet gjort sin närvaro såpass känd i biodlarleden i Norge att man beslutades sig för centralt att man måste bekämpa det. Man tog hjälp från länder där man hade längre erfarenhet av kvalstret. Man rekommenderade bland annat så kallade krämerplattor som avdunstar myrsyra i bisamhället.⁵

Terje lyssnade noga och behandlade sina bin på det detta sätt 1994. Han förlorade 70 % av sina bin vintern 1994–95. Andra förlorade 100 %. Man nämnde sedan vårbehandling med myrsyra som ett bekämpningsalternativ. Då med färre hål i plasten runt myrsyraplatt-

tan (porös träfiberplatta) för att avdunstningen inte skulle bli så stark. Terje använde detta på de överlevande.

Efter att ha analyserat alla resultat av bekämpningarna kom Terje och några andra fram till att skulle man förlora så mycket bin på bekämpning av kvalstret kunde man lika gärna låta bli att bekämpa, eftersom man inte förlorade mer då.

På den tiden visste man inte så mycket av betydelsen för immunförsvaret mot parasiter och sjukdomar och balansen mellan alla olika slags mikroorganismer (bakterier, virus, olika slags mikrober m. fl.) i levande varelser. Mikrobiom kallar man detta ekologiska system av mikroorganismer i en varelse. Vi människor har t. ex. ca 2 kg av dem på och i oss. Utan dem dör vi.

MICROBIOM OCH EPIGENETIK

Mikrobiom⁶ är nu högaktuellt i forskningen, också bland bin.⁷ Mikrobiomet kommer i obalans då kemikalier i tillräckligt stor mängd påverkar bisamhället.⁸ Försvaret mot skadliga mikrober försvagas, t. ex. mot virus.

”På den tiden visste man inte så mycket av betydelsen för immunförsvaret mot parasiter och sjukdomar och balansen mellan alla olika slags mikroorganismer i levande varelser”

En liten parningskupa typ *Apidea* med tre miniramar. När drottningen är äggläggande kan man ”skörda” den och sätta till den i ett samhälle som behöver en ny.

Ett annat hett område i forskningen är epigenetiken.⁹ Förändringar i hur arvet (gener/DNA) i bina används. Det är ett slags ”motsats” till (snarare komplement) hur arvet (gener/DNA) förändras genom avel (naturlig eller genom urval av biodlare).¹⁰

INKÖP AV ALDRIG VARROABEHANDLADE BISAMHÄLLEN

Under 1995 ersatte Terje sina förluster genom att köpa in drygt 30 samhällen. Dessa kom från ett område dit inte varroan kommit än så dessa bisamhällen hade aldrig blivit bekämpade mot kvalstret. En del av dessa ”bisamhällen” var bara avläggare som höll på att föda upp nya drottningar av eget yngel. De inköpta samhällena blev till slut bra invintringsdugliga samhällen. Dessa var fler än de som överlevt varroa och myrsyra. Dessa var heller inte så starka men blev invintringsdugliga. Från och med vintern 1995–1996 var förlusterna återigen i stort normala, trots utebliven varroabekämpning.

På grund av de stora förlusterna av bin för flera så var ju inte reinvasionen av kvalster så stor för Terjes bin de första åren utan bekämpning. Han började också på en gång med det enkla avelskoncept han sedan hållit genom alla år. Han försökte på olika sätt identifiera de sämsta och de bästa bisamhällen då det gäller att hålla nere kvalsterpopulationen och vara tåliga mot virus.

AVELSPROGRAMMET

Han byter drottningar i de sämsta bisamhällena. Och odlar drottningar från flera av de bästa. Han byter inte regelmässigt drottningar som blivit gamla. Bara då bisamhällen är dåliga, vare sig drottningarna är unga eller gamla. Bisamhällen får gärna byta drottningar själva. Odlade drottningar paras företrädesvis i centrum av ett område där man ser till att ha bra samhällen. Det blir då vad man kallar populationsparning, inte linjeavel, inavel eller stationsparning med en liten systergrupp av drönarproducenter. Inte heller används inseminering. De senare alternativen kan behövas ibland för att hindra utarmning av de goda egenskaperna i en population beroende på hur nära andra slags bin är. På detta sätt upprätthålls en hög vitalitet och genetisk variation hos Terjebina.

Terje trodde inte att det skulle räcka med den buckfastvariant av bin han hade från början utan provade andra buckfastvarianter och en del andra varianter av bin. Idag är Terjes bin helt enkelt Terjebin.

LITEN CELLSTORLEK

Terje tog del av mycket information för att göra så mycket han kunde för att hjälpa sina bin. Från Hans-Otto Johnsen, en biodlarkollega, började han få vaxmellanväggar med prägling för små celler strax efter 2000. Först minskade han cellstorleken till 5,1 mm, sedan till 4,9 mm. Nu håller han på att skaffa en egen, närmast kommersiell utrustning för tillverkning av vaxmellanväggar.

ANDRA RESISTENTA BIN

För 10 år sedan skaffade han 14 norska carnica drottningar (krainerdrottningar) parade i

ett renparningsområde i Norge. Dessa drottningar sattes till i avläggare från Terjebin. Avläggarna placerades hos en biodlare ca 60 km från Terje. De är också ganska isolerade från andra bin. Idag utgör den populationen ca 100 bisamhällen. Alla nya drottningar paras på den platsen. Dessa samhällen är aldrig behandlade mot varroa. Den biodlaren har alltid haft mycket låga vinterförluster. Kanske man kan göra så här om man vill få fram varroaresistenta bin av andra sorter än Terjebin.

TERJEDROTTNINGARS RESISTENS

För ett antal år sedan inköptes ett antal Terjedrottningar till några olika universitet i Europa. Från Schweiz har jag hört resultat hur de klarade sig. De sattes till i avläggare av lokala bin skötta på traditionellt sätt. Efter tillsättningen av dessa drottningar behandlades inte dessa avläggare mot varroa. Samhällena klarade mycket bra av att fungera utan bekämpning mot kvalstret.

OMRÅDET MED TERJEBIN VÄXER

Terje har alltid velat hjälpa kollegor och nybörjare. Han har hållit nybörjarkurser i många år. Många nybörjare hjälper han sedan med avläggare. Han är ordförande i lokalföreningen sedan 20 år tillbaka och vice ordförande i distriktet sedan många år. En gång i månaden från april till september har lokalföreningen en träff i hans trädgård. Det kommer i genomsnitt 30–35 st.

Det finns nu 1 500–2 000 Terjesamhällen runt om i Norge. Det är ca 100 biodlare som har dessa och de behandlar inte mot varroa. De flesta av dessa finns i det område där Terje bor. ●

REFERENSER

1. Oddie, M.A.Y., Dahle, B., Neumann, P. 2017. Norwegian honey bees surviving *Varroa destructor* mite infestations by means of natural selection. *PeerJ* 5:e3956 <https://peerj.com/articles/3956>
2. Oddie, M.A.Y., Dahle, B., and Neumann, P., Reduced Postcapping Period in Honey Bees Surviving *Varroa destructor* by Means of Natural Selection, *MDPI: Insects* 2018, 9(4), 149 <https://www.mdpi.com/2075-4450/9/4/149>
3. Oddie, M., Büchler, R., Dahle, B. et al. Rapid parallel evolution overcomes global honey bee parasite. *Sci Rep* 8, 7704 (2018) doi:10.1038/s41598-018-26001-7 <https://rdcu.be/bZasw>
4. Oddie, M.A.Y., Neumann, P. & Dahle, B., Cell size and *Varroa destructor* mite infestations in susceptible and naturally-surviving honeybee (*Apis mellifera*) colonies, *Apidologie* (2019) 50: 1. <https://doi.org/10.1007/s13592-018-0610-2>
5. Ett stycke mjuk board (15x17x1 cm), indränkt med 250 ml 85-procentig myrsyra. Inlagd i en tät plastpåse med 10-15 runda hål i plasten på varje sida. Från dessa hål avdunstade myrsyran. Krämerplattan beskrivs här: <https://wiki.bienenzeitung.de/index.php?title=Kr%C3%A4merplatte>
6. <https://golden.com/wiki/Microbiome>
7. <https://mbio.asm.org/content/7/2/e02164-15>
8. <https://doi.org/10.1073/pnas.1314923110>
9. https://en.wikipedia.org/wiki/Epigenetics_in_insects
10. <https://www.whatisepigenetics.com/the-epigenetics-of-honeybee-memory-offers-a-glimpse-into-our-own-minds/>
<https://doi.org/10.3389/fnmol.2016.00082>

- Allt för biodling -
Från nybörjare till yrkesbiodlare
Välkomna till vår butik i Skåne!

Vi köper din honung & ditt vax!
AB Lindhagens Bigårdar, Norra Grönby, Anderslöv
Hemsida: www.lindhagen.se Telefon: 0410-280 95

Dags för reform av EUs gemensamma jordbrukspolitik

Det är återigen dags för reform av EUs gemensamma jordbrukspolitik, CAP (Common Agricultural Policy). Än så länge är det för tidigt att säga exakt hur nästa CAP kommer att genomföras i Sverige och till och med tidsplanen är osäker. En nationell strategisk plan för CAP ska dock tas fram under året. LRF jobbar på både i Sverige och i Bryssel för att påverka utformningen framåt.

Text: Sofia Björnsson, expert jordbrukspolitik och landsbygdsutveckling, LRF

Tidsperioden för CAP följer tidsperioden för EUs långtidsbudget och år 2021 ska en ny budget börja gälla. Under 2019 var det dock ett antal händelser som påverkade EU-förhandlingarna såsom Brexitdiskussioner, val till Europaparlamentet och utnämning av ny EU-kommission och det gör att såväl budgetförhandlingarna som CAP-förhandlingarna drar ut på tiden. Den tidigare jordbrukskommissionären Phil Hogan är numera handelskommissionär och istället har polacken Janusz Wojciechowski trätt in. Under våren 2020 är Kroatien ordförande i EU och det återstår att se om de knyter ihop förhandlingarna om CAP och långtidsbudget eller om det blir Tyskland som är ordförande till hösten som avslutar förhandlingsarbetet. De utdragna förhandlingarna har gjort att

EU-kommissionen föreslagit att nya CAP-regler träder i kraft först år 2022, dvs ett år för sent. Men det kan bli ytterligare ett övergångsår så att nya regler börjar gälla först år 2023. Under övergångsåren kommer nuvarande regler till stor del att fortsätta gälla men med den nya budgeten. Det kommer dock troligen att bli några förändringar under övergångsåren men några besked om detta finns inte från de svenska myndigheterna än.

STRATEGISK CAP-PLAN OCH FOKUS PÅ MILJÖ

En stor nyhet i kommande CAP är att varje land ska ta fram en strategisk CAP-plan för alla delar av CAP. Detta medför att det framöver inte kommer att finnas landsbygdsprogram som idag. Politiken kommer dock även i fortsättningen att vara indelad i två pelare. Pelare 1 som innehåller till exempel

gårdsstödet och som finansieras till 100 % av EU-medel och pelare 2 med investeringsstöd, kompetensutvecklingsåtgärder och miljöersättningar med mera där det krävs nationell medfinansiering.

För närvarande arbetar Näringsdepartementet med analyser och ställningstagande kopplade till den nationella CAP-planen och det finns inga tydliga besked om när mer konkreta ställningstaganden från regeringen kommer att presenteras men troligen kommer tydligare besked under andra halvåret 2020. LRF jobbar med förberedelsearbetet och tar fram egna analyser och ställningstaganden i olika frågor.

EU-kommissionens nya ordförande Ursula van der Leyen lanserade nyligen "the Green Deal" som troligen kommer att påverka genomförandet av CAP, det är dock oklart hur. Generellt är det stort fokus på miljöfrågor kopplat till framtida CAP och det diskuteras på EU-nivå vilka krav som ska ställas på medlemsländerna i hur stor andel av CAP som ska ha miljöfokus. Ytterligare miljörelaterade nyheter i framtida CAP är att det parallellt med nuvarande femåriga miljöersättningar också kommer införas ettåriga miljöersättningar.

KOMMANDE BUDGET

EU-kommissionens budgetförslag innebär en generell neddragning av CAP och så som förslaget ser ut skulle neddragningen bli större för pelare 2 än för pelare 1. Medlemsländerna står långt från varandra i sina positioner både om den totala EU-budgetens storlek och hur den ska fördelas och det återstår att se hur den slutliga budgeten kommer att bli. För pelare 2 kommer det vara av stor betydelse hur mycket pengar den svenska regeringen avsätter till den nationella medfinansieringen.

LRFS ARBETE

LRF har den nationella livsmedelsstrategin med fokus på ökad nationell livsmedelsproduktion och miljö i fokus för positioner och ställningstaganden om framtida CAP. Andra frågor som ligger i fokus är att kommande jordbrukspolitik ska bli enklare för företagen än idag. I många frågor om EU-regelverket har LRF och regeringen samma åsikt, det gäller dock inte budgeten där regeringen vill se en neddragning av EU-budgeten för CAP medan LRF ser stora behov av CAP-medel om målen för regeringens och EUs politik ska nås. ●

Telefontider:
Mån-Fre: 8-15
Frukoststängt: 10-10:30
Lunchstängt: 13-13:30

Av Biodlare För Biodlare

www.lpsbiodling.se

Tappstation 70 cm med Dana Api Matic 1000

Vår minsta tappmaskin med Dana api Matic 1000 och ett automatisk rundbord med 70 cm diameter.

Tappstation 100 cm med Dana Api Matic 2000

Komplett tappstation på hjul i storlek 100 cm, vilket ökar buffertiden. Dana Api Matic 2000 kan justeras horisontellt och vertikalt för att rymma olika glasstorlekar.

@lpsbiodling

LP:s Biodling AB

Obs! Målat exemplar

Nu har vi även LP:s tråkupa!

Se mer info om samtliga kupdelar och paketpris på www.lpsbiodling.se

Butikens Öppettider:
Mån-Fre: 9-16
Lördag: 9-13 (Endast Maj-Sep)
Frukoststängt: 10-10:30
Lunchstängt: 13-13:30

Nackakupan

Olika varianter av kuppaket finns att beställa

Slungor LP:s

Se mer info på www.lpsbiodling.se

@lpsbiodling

Det självklara valet för biodlare i Sverige
• Service • Kvalitet • Kunskap • Omtanke

Töreboda Vax

Hos oss kan du välja cellstorlekar 4,9 5,1 och 5,3 mm och drönarvax

Ange cellstorlek vid beställning!
Saknas uppgift levereras 5,1 mm.

Vi rensar varje parti för sig

Märk med namn, adress, tel nr och kolliantal. Ska vi kassera några ramar efter rensningen? Skriv "eldas" på kollit. Max 20kg/kolli!

Särbehandling

Många biodlare vill ej ha Apistan eller thymolrester (t ex från Apiguard) i sitt vax. Därför särbehandlar vi ditt vax om du skriver ett intyg med namn, adress och tel nr och märker dina kollin med "SÄRBEHANDLAS".

Öppet: Mån-fre 9-16
Lunch: 12:30-13:30

VAX KÖPES!

Inlämning av ramar och vax
1 okt - 31 mars

Vaxet ursmält, ramen desinficerad

Vi har även FÖRENINGSPRIS på vaxhantering

Våra återförsäljare och depåer hittar du på:
www.biredskapsfabriken.se

VAXKAKOR
Egen
tillverkning

Nr 1/4

Tänk på att ta vara på vaxet!

KRAV-godkänt renseri

Allt för biodlaren
Stor som liten

MS Biredskapsfabriken AB

Töreboda
info@biredskapsfabriken.se

Sedan 1941
www.biredskapsfabriken.se

Kallelse till årsmöte

Medlemmarna kallas härmed till årsmöte i Biodlings- företagarna

Lördagen den 22 februari 2020
kl 9.00 på Selma Spa i Sunne.

Välkomna!

Valberedningens förslag till BFs årsmöte 2020

För val till styrelsen föreslås:

Ordförande för en period av 1 år, 2020:

Helena Ring Johansson, Knektås Friskhus, Borås

Ledamot för en period av 2 år, 2020-2021:

Mats Olofsson, Swedish Bee Company, Växjö

Thomas Dahl, Höre Bi & Boskap, Asker

Staffan Tegebäck, Mandolina AB, Nyköping

Suppleant för en period av 1 år, 2020:

Fredrik Sjöberg, Årby Rusthåll, Storrreta

Mikael Sundström, Bergslagshonung, Kopparberg

Kvarstår sedan tidigare val, ledamöter valda
för 2019-2020:

Marie Backman, Maries Bihantverk, Malmö

Wilhelm Ydrestål, Wilhelm Ydrestål Biodling, Ydre

Ingemar Germundsson, Glava

För val till Revisionen föreslås:

Ordinarie revisor för en period av 2 år, 2020-2021:

Monica Larsson, Bjäre Honungsgård, Förslöv

Suppleant för en period av 1 år, 2020:

vakant

Kvarstår sedan tidigare val, ordinarie revisor
vald för 2019-2020:

Håkan Nilsson, Blommastugans Bigårdar, Herrljunga

Förslag till dagordning till Biodlingsföretagarnas årsmöte 22 februari 2020

- §1 Årsmötets öppnande
- §2 Val av mötesordförande
- §3 Val av mötessekreterare
- §4 Val av 2 protokolljusterare tillika rösträknare
- §5 Fråga om årsmötets stadgeenliga utlysning
- §6 Fastställande av dagordning och röstlängd
- §7 Föredragande av verksamhetsberättelse 2019
- §8 Föredragande av ekonomiskt utfall 2019
- §9 Revisionsberättelse
- §10 Fråga om styrelsens ansvarsfrihet
- §11 Behandling av förslag gällande nya stadgar
- §12 Behandling av styrelsens förslag och inkomna förslag från medlemmarna, motioner
- §13 Fastställande av årsavgifter 2021
- §14 Fastställande av ersättningar
 - a) Arvoden
 - I) Styrelsen
 - II) Valberedning
 - III) Revisorer
 - b) Reseersättning
 - c) Ersättning vid förrättning inom föreningens verksamhet
 - d) Ersättning vid externa projekt
- §15 Val av:
 - a) föreningens ordförande för en tid av 1 år
 - b) halva antalet övriga ledamöter i styrelsen för en tid av 2 år
 - c) 2 suppleanter i styrelsen för en tid av 1 år
 - d) 2 revisorer jämte 1 suppleant för en tid av 1 år
 - e) 3 ledamöter i valberedningen för en tid av 1 år, av vilka en utses till sammankallande
- §16 Förslag till verksamhetsplan för 2020
- §17 Förslag till budget för 2020
- §18 Mötets avslutande

Selma Spa.

Motion till årsmöte i BF 2019

Yngelröta är ett problem som växer helt i onödan då det med så enkla medel som att hålla koll på utrensning och städdiver, säkerligen skulle kunna minska antal utbrott i landet med 80–90 procent.

Problemet är säkert vanligare hos nyblivna hobbyister men drabbar yrkesbiodlingen likväl. Därför motionerar jag att Biodlingsföretagarna skall arbeta aktivt mot jordbruksverket för att de skall utbilda sina tillsynsmän att de vid utbrott och även på nybörjarkurser påpekar vikten av städdiver. Kostnaderna för utbrott i ett bitätt område torde vara av icke försumbar kvantitet, då alla smh i en radie av tre kilometer skall kontrolleras. Här skulle mycket pengar kunna sparas, och mycket tidsödande arbete även för näringsidkare.

– Björn Jakobson

Styrelsens svar: Styrelsen håller med motionsförfattaren om att bisamhällets utrensning och städdiver är avgörande för att hantera yngelsjukdomar i allmänhet och yngelröten i synnerhet. Det borde ligga i alla näringsbiodlares intressen att hålla nere direkta och indirekta kostnader för sjukdomsutbrott.

Problemet är som motionsförfattaren själv skriver, nog störst hos nyblivna biodlare, och då är ju både möjligheten till selektion för avel begränsad, och viljan att byta ut en fungerande, äggläggande drottning till en dito med bättre utrensning, troligtvis inte särskilt hög.

Jämför man detta med problematiken med Varroa, så vet de allra flesta biodlare vikten av att hålla kvalster-nivån låg, detta är något som har ingått i utbildningar under en lång tid. Information om kvalstret har proklamerats ut i ett otal artiklar, och på biträffar genom åren. Detta till trots, så förblir allt för ofta bisamhällena obehandlade hos både nya och mer erfarna biodlare, och Varroakvalstret och dess följsjukdomar fortsätter att vara den enskilda faktor som står för den största delen av förluster av bisamhällen. Att man har kunskapen innebär alltså inte automatiskt att den omsätts i praktik.

Gällande yngelröten så finns det en indirekt påverkan på yrkesbiodlaren, då antalet utbrott av AY är avgörande för vilka områden som kräver besiktning inför flytt, och således påverkar detta tidsåtgång och kostnader för företagaren. Det är alltså där det största problemet för oss yrkesbiodlare uppstår.

Enligt motionen ska Biodlingsföretagarna arbeta aktivt mot Jordbruksverket i frågan, vilket ska resultera i en ökad kunskap i ämnet genom att Jordbruksverket utbildar sina tillsynsmän. Genom detta finns enligt motionsförfattaren en chans till ett minskat antal utbrott i landet med 80–90 procent.

Styrelsen ser ingen möjlighet att driva frågan med det förväntade resultatet, och yrkar därför avslag på motionen. ●

Rådgivning i yrkesbiodling

Björn Jacobsson har under många, många år hjälpt biodlare i hela landet med att svara på frågor inom yrkesmässig biodling.

Text och foto: Helena Ring Johansson

I mitten av januari besöker jag Björn Jacobsson som under sina år jobbat mycket för vår förening. Björn

har varit med från början, sedan starten av Biodlingsföretagarna. För två år sedan blev han, tillsammans med några andra av våra "grundare", herdesmedlem. Under många år har Björn jobbat med rådgivning inom biodling. De senaste åren har denna rådgivning skötts helt ideellt, utan betalning för att stötta föreningen efter konkursen.

Björn får de mest varierande frågor rörande allt från rena materialfrågor; vilken slunga, vilken typ av kupa, vilka bin, till hur man bygger honungshus eller värdering av biodlingar.

Att man vill förvärva en biodling är oftast inte något man vill gå ut med på forumet eller offentligt så då ringer man Björn istället för att lämna ut uppgifter till allmän beskådan. Att värdera en biodling tar lång tid och är svårt. Det finns så många parametrar att ta hänsyn till.

Har man frågor om digitala hjälpmedel bör man ringa någon annan, säger Björn med glimten i ögat, det kan han inte. Och även andra frågor som Björn känner att han inte behärskar släpper han till någon med bättre kunskap i området. ●

Flera av de som ringer vill få hjälp med att tänka rätt när man till exempel ska bygga ett honungshus. De vill få tips och råd så att de inte gör samma fel som andra gjort och de vill heller inte uppfinna hjulet på nytt.

Frågor om etiketter och märkning kommer lite då och då, likaså hur man gör avläggare.

Hur gör man med foderlådor som möglar och läcker? Stryker med smält bivax och har lite ättika i fodret, svarar Björn.

Vaxet, mellanväggarna, böjer sig, vad gör jag för att undvika det? Fäst bara mellanväggarna i överkant och lämna några m.m. i underkant så vaxet kan töja sig utan att få utrymmesbrist.

Varför bygger inte bina ut plastrarna? Stryk dem med vax så fortsätter de att bygga.

Några av frågorna som återkommer mer ofta än andra är hur man gör för att utöka sin verksamhet.

Ett av Björns standardsvar är att skynda långsamt. Utöka inte fortare

"Björn får de mest varierande frågor rörande allt från rena materialfrågor till hur man bygger honungshus eller värdering av biodlingar"

än du verkligen orkar och kan växa. Väx långsamt och skaffa samtidigt de erfarenheter du behöver. Låna inte pengar utan väx med förstånd och med det material du kan förvärva själv. Han säger att, det har man sett alldeles för ofta, folk som lånar och sedan står där med för mycket jobb och för lite tid att sköta och därmed riskerar att förlora hela verksamheten eftersom man inte maktar med.

På senare tid har också frågan om hur man startar en biodling från noll till hundra samhällen och helt utan kunskap och på en enda sommar dykt upp.

Då är svaret givet; Gå en nybörjarkurs, skaffa ett eller två samhällen och börja där. Dessa återkommer oftast inte ...

Vi vill tacka Björn för det arbete han gör för oss och hälsar honom välkommen till konferensen i Sunne. ●

Verksamhetsberättelse för 2019

STYRELSEN HAR, mellan senaste årsmötet och fram till nyår, haft 17 styrelsemöten, där tre varit fysiska och resterande telefonmöten. Utöver de styrelsemöten där hela styrelsen deltagit, så har vi haft ett antal arbetsmöten i olika konstellationer. Arbetsutskottet har varit den konstellation som behandlat flest frågor, inför styrelsemötena har AU fungerat som ett beredande forum och har även haft möjligheten att ta brådskande beslut av enklare karaktär om det varit behov för det.

Ekonomi i föreningen har fortsatt varit ansträngd, styrelsen har så gott vi förmått försökt hantera BFs likviditetsbrist. Här har ordföranden tagit ett långt större ansvar än man kan förvänta sig, och personligen lånat ut medel till föreningen för att lösa de mest akuta fordringar som funnits på föreningen under året. Årets ekonomiska utfall kommer att redovisas på årsmötet, då bokslutet är klart.

Styrelsen arbetar inom ett stort antal områden, nedan följer en sammanfattning på några av dem:

GADDEN

Styrelsen beslutade under året att utöka antalet papperstidningar från fyra till sex utgåvor per år, detta är en satsning som vi tror kommer att bli uppskattad. Vi har tidigare upplevt att de texter som skrivs i web-versionen når ut i mindre skala, jämfört med papperstidningen, och på kostnadssidan är det egentligen bara tryck och porto som skiljer, vilket går jämnt ut men intäkterna

då det är lättare att hitta annonsörer till pappersgadden. I samband med detta har det skett en omförhandling av kommunikationsuppdraget.

EXPORT-PROJEKTET

BF har startat ett projekt för att titta på export av svensk honung. Syftet med projektet är att för utvalda marknader få fram en bild av förutsättningarna och intresset för svensk honung hos potentiella inköpare samt att visa vilka formella krav som måste uppfyllas för att kunna exportera och för att få in honungen i mottagarlandet. De marknader vi tittar närmare på är Kanada, Japan, Tyskland och Frankrike.

Projektet drivs i samarbete med Business Sweden och Svenska bin där Business Sweden genom sin landsbaserade personal ställer samman en rapport över dessa länder. Projektet finansieras med NPB-medel och genom programmet Try Swedish. Det senare syftar till att främja exporten av svenska livsmedel. Utöver den rapport som Business Sweden tar fram kommer ytterligare information att läggas till. Projektet löper under ett år fram till 31 juli 2020.

UTLANDSKONTAKTER

Året började som vanligt med ett möte i Nordisk-Baltiska Birådet i februari. Denna gång var det förlagt till Göteborg i samband med vår Apiscandia kongress varvid vi kunde delta mera fritt. Programmet var bantat och det lånades föreläsare från Apiscandia.

Sen var det Beecome och EPBA-möten förlagda till Blaj i Rumänien. Ett annorlunda upplägg med utställning och försäljning på torget i stan och klar influens av Apiterapy.

Under året har vi också deltagit i två möten med arbetsgruppen för biodling inom Copa-Cogeca i Bryssel (maj respektive november) och där även etablerat kontakt med LRFs kontor i Bryssel. Syftet med att närvara vid dessa möten är att ta del av situationen- och utvecklingen för yrkesbiodlingen i Europa

och att även representera LRF.

Delar av styrelsen reste också till Apimondia i Montreal. Detta var privata resor men ett flertal artiklar skrevs ändå för publicering i Gadden. Där hölls också ett EPBA möte för hantering av de kommande förändringarna inom EPBA.

AFTER SKÖRD

I november anordnade vi ett After Skörd, riktat till biodlare med mer än 150 bisamhällen. Vi började med att äta lunch på Öster Malma kursgård, varefter vi fortsatte till Dan Lewin och Björnlunda Honung. Dan presenterade sitt företagskoncept och visade sin anläggning. Därefter fortsatte vi till Oppeby Gård där vi diskuterade allt inom biodling under avslappnade former.

UTBILDNINGAR

I början av april hölls den populära utbildningen inom "Att bli social med dina kunder" på hotel Botnia i Umeå. Deltagarna var väldigt nöjda med dagen, över läraren Agnetha Björnsdotter Berglund och sist men inte minst att vi lyckats lägga en utbildning i Umeå.

APISCANDIA

2019 års konferens, Apiscandia, innehöll ett brett program där både praktisk biodling, forskning såväl som livsmedelsförädling, marknadsföring och myndighetskontakter hade sin plats. Föreläsningarna om driftsmetoder är alltid bland de mest uppskattade, så även denna gång. Det är inspirerande att höra hur olika vi faktiskt driver våra företag, med olika syften och olika mål, och ändå finns många likheter.

Förutom biodlarnäringen så var jordbruksnäringen i form av bl.a LRF, SFO och Lantmännen delaktiga och breddade årets konferens. Styrelsen gick in i detta med tanken att skapa ett forum där de olika näringarna kunde mötas, vi ser mycket positivt på de samarbeten som sker mellan de olika agrara näringarna, tillsammans kan vi dra stor nytta av varandras olika kunskaper och resurser.

VSH-PROJEKTET

Projektet startade 2016, syftet med projektet är att leta efter VSH egenskaper hos våra inhemska bin. Detta genom att välja ut egenskaper som minskar tillväxten av varroa- valster i bisamhället. Det har hållits kurser i inseminering för nybörjare och fortbild-

ningskurs. Projektet har även kontakter med utländska avelsgrupper inom området. 2019 invintrades det ca 300 hundra drottningar i 30 testbigårdar. Projektet har beviljats medel för ytterligare två år, projektledare har varit Richard Johansson.

LRF LOKAL MAT OCH DRYCK

Biodlingsföretagarna är medlemmar i LRF Lokal mat och dryck, som är ett samarbetsforum för ett flertal mindre livsmedelsnärings i Sverige. LRF Lokal mat & dryck kommer arbeta för att nya och etablerade företag ska få bättre förutsättningar så att branschen kan växa ytterligare. Fokus kommer att vara på näringspolitiskt arbete och kommunikation men även insatser för ökad försäljning, branschsamordning och kompetensutveckling kommer att göras. Det finns dock utmaningar i form av bland annat krångliga regelverk, omfattande myndighetskontakter, skatter, brist på statistik och svårt att

ta del av offentlig upphandling. Det saknas också en aktör som kan företräda hela branschen i hela landet. En aktör som även kan samla branschen för att byta erfarenheter och jobba tillsammans framåt för att lösa de gemensamma utmaningarna.

PROJEKT VINTERDÖDLIGHET – KURSEN SOM FÖLJER BIODLAREN ETT HELT ÅR

9 april 2019 startades första kursrundan med en heldag i Linköping. I förberedelse inför kursdagen analyserade kursdeltagarna sina egna biodlingar med fokus på vinterdödlighet. Olika större biodlare föreläste om sina sätt att arbeta med bihälsa året runt, bihålsokonsulenterna föreläste om orsaker till hög vinterdödlighet. Det fanns 6 kursdeltagare på plats och 11 kursmedlemmar deltog online.

Efter kursdagen jobbade kursdeltagarna vidare med sina egna bihålsoplaner med stöd av sin regionala bihålsrådgivare. I februari kommer deltagarna ha uppföljning med

sina regionala bihålsrådgivare som sedan kommer hålla i nästa och sista fysiska träff i mars.

Nya kursåret planeras att starta i mars/april. Upplägget förbättras till att bihålsrådgivare håller i de nya regionala utbildningarna. Planeras för Västra Götaland, Mälardalen, Östergötland/Småland, Skåne/Blekinge. Information om detta i BF's newsletter.

POSHBEE

Poshbee har under 2019 genomfört ett flertal forskningsmätningar på fler av de deltagande universiteterna. Resultaten från dessa forskning kommer att redovisas på ett projektmöte under 2020. SLU och Lunds Universitet deltar i dessa försök och utvärderingar, SLU kommer att redovisa resultaten på Biodlingsföretagarnas årsmöte i Sunne. Ta del av hemsida och broschyrer m.m. poshbee.eu. Jonny Ulvtrup (adj.) deltar från BF. ●

Paradise Honey

COMBINING NATURE & TECHNOLOGY

www.paradisehoney.net

NEW !

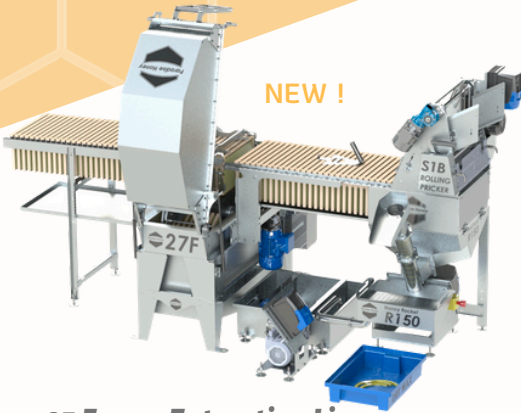
18 Frame Extraction Line
with ER Double Rolling Pricker Uncapper and R75 Honey Rocket system

- 18 Frame Honey Extractor
- ER Double Rolling Pricker Uncapper
- Honey Rocket R75 (Capacity up to 75 kg/h)
- 4,5 kW Water Heating System
- 1 x Honey Pump with Level Sensor
- 30 L Honey Sump
- Capacity ~ 63 frames / hour
- Excellent for small operation!
- Compact size and design!

Result: Only 1% Honey Left In Dry Cappings Wax

16 500,00 EUR (EXW)

NEW !

27 Frame Extraction Line
with S1B Rolling Pricker Uncapper and R150 Honey Rocket system

- 27 Frame Honey Extractor
- S1B Rolling Pricker Uncapper
- Honey Rocket R150 (Capacity up to 150 kg/h)
- 4,5 kW Water Heating System
- 1 x Honey Pump with Level Sensor
- 65 L Honey Sump
- Capacity ~ 94 frames / hour
- Excellent for small operation!
- Compact size and design!

Honey Rocket is a New more efficient system for separating Honey & Wax !

22 000,00 EUR (EXW)

NEW !

SB Uncapper with Honey Rocket R150

- 5-Frame feed magazine
- No Uncapping by hand!
- Honey & Wax Separation Capacity 150 kg/hour
- 4,5 kW Water Heating System
- Capacity 8 frames/min
- Frame rack for 18 frames
- Result: Only 1% Honey Left In Dry Wax
- Excellent for using with traditional extractors

9290,00 EUR (EXW)

Prices (VAT 0%)

All Machinery is made of Finnish Stainless Steel !

All Paradise Honey Products are Patented !

Paradise Honey LTD

Katajajarjunkatu 24, 45720 Kuusankoski, Finland

Tel: + 358400377441

www.paradisehoney.net / info@paradisehoney.fi

BF har under hösten 2019 gjort en ny upphandling av kommunikatör, ett steg i BF:s kommunikationsstrategi och ett led i satsningen att utveckla sociala media. Ett kommunikationsråd från styrelsen kommer att arbeta med Moniqa Swälas. Marie Backman ersätter tillsvidare Mickey Grundström som leverantör till produktion av Gadden och annat grafiskt material för BF.

Hej! Det är jag som är BF:s nya kommunikatör

När jag fick syn på annonsen om att Biodlingsföretagarna sökte kommunikatör tänkte jag "WOW! Någon har skapat ett jobb för mig!" Tyckte allt stämde in på mig och tydligen tyckte BF det också eftersom jag fick tjänsten. Ser fram emot att få jobba för er och hoppas samtidigt att jag kommer lära mig mer om biodling.

Jag är journalist sedan 1985 men har också jobbat som kommunikatör under några år. Som journalist/repor-

ter idag måste man vara multi, alltså, förutom att skriva texter, kunna fota och filma. Jag är ingen filmare och inte fotograf heller men jag har fuskat i hantverket i rätt många år och hoppas kunna bidra med en del material framöver.

Djur och natur har alltid varit viktigt för mig. Bland mycket annat har jag varit trädgårdsredaktör, odlar min lilla radhusplätt, haft allt från vandrande pinnar till hundar och sedan förra sommaren har jag också två bisamhällen. Under 2019 gick

jag kurs för en av era kompetenta medlemmar, Matias "Honungsman-nen" Köping. Otroligt lärorikt men jag har oändligt mycket kvar att lära.

Förutom att jag är journalist är jag mamma till två vuxna söner, har två hundar, älskar solhattar (alltså blommorna), reser gärna, är hyfsat envis, nyfiken på omvärlden i stort och smått och ogillar uttrycket "det går inte".

Önskar er alla ett framgångsrikt 2020! ●

– Moniqa Swälas, Gävle

Välkomna till konferensen för biodlingsnäringen 21-23 februari 2020 på Selma Spa i Sunne, Värmland

Biodlingsföretagarna kan som vanligt erbjuda ett brett program med kunniga föreläsare från ett flertal länder och en intressant utställning. Vi samarbetar med Jordbruksverket, Svenska Bin, Pollinera Sverige, LRF och SLU för att ge största möjliga utbyte av konferensen. Nytt för i år är att vi även kan erbjuda medföljande utflykt till Mårbacka och spabehandling på Sveriges första riktiga spahotell.

Jordbruksverkets konferens i Sunne fredagen den 21 februari 2020

09.30 Kaffe

Beredskap för nya och gamla skadegörare – Jordbruksverkets del

- 10.00 Välkommen, introduktion. Magnus Grönroth**
Hur skall bi-sektorn fogas in i EU:s planer för det nya landsbygdsprogrammet 2022?
- 10.10 Mångfald på slätten. Jenny Henriksson, SJV**
Hur arbetar Jordbruksverket för att gynna pollinerande insekter i jordbrukslandskapet.
- 10.20 Biologiska hot mot pollinatörer. Preben Kristiansen, SJV**
Vad framkom i MSB-projektet angående riskerna med import av humlor samt vad diskuteras kring samlevnaden mellan vilda bin och honungsbin?
- 10.40 Nya statliga medel till pollinerande insekter – vad diskuteras? Göran Blom, Naturvårdsverket**
I den nya höstbudgeten 2019 avsattes 70 miljoner/år under tre år för pollinerande insekter. Varför detta och vad planeras?

Ur Nationella honungsprogrammet

- 11.00 Pollinera Sverige – ett högaktuellt ämne. Lotta Fabricius Kristiansen, Pollinera Sverige**
För att skapa hållbara miljöer för pollinatörer i landskapet, behöver alla inblandade parter samarbeta och koordinera sina insatser. Nätverket Pollinera Sverige erbjuder en mötesplats för aktörer inom stadsplanering, jord- och skogsbruk, trädgård, biodling, naturvård och andra med beröring mot pollineringsfrågan.
- 11.20 Hur kan den framtida rådgivningen inom biodlingen utformas? Magnus Ljung, SLU**
Betydelsen av kunskap och kompetens är stor inom svensk biodling. Men arbetar vi optimalt idag? Framtidens krav på rådgivning inom biodling och idéer till hur detta kan organiseras kommer att diskuteras under denna programpunkt.
- 11.40 Internationellt samarbete och planerade mötet i Norden/Sverige. Thomas Dahl, BF**
Thomas Dahl har mångårig erfarenhet av biodling i allmänhet och Biodlingsföretagarna i synnerhet, där han varit ordförande, redaktör och utlandsansvarig. Har också haft deltagit i organiseringen av de flesta bi-konferenser från Bi 85 till denna konferens.
- 12.00 Lunch**

Ur Nationella honungsprogrammet

- 13.00 Honey market, quality and origin – a growing problem. Etienne Bruneau**
Etienne Bruneau sitter i Apimondias styrelse med ansvar för honungsfrågor såsom världshandel, förfalskningar m.m. Han är också ordförande i Copa/cogecas honungsgrupp och den som driver våra frågor mot parlamentet, kommissionen och ministerrådet i EU.

- 13.20 Varför skall vi lagra data om bisjukdomar? Eva Forsgren, SLU**
Behandlar vikten av långsiktig, säker lagring av historisk och framtida information rörande sjukdomar i svenska honungsbisamhällen. Denna typ av data kan användas för att bedöma utvecklingen av hälsoläget för honungsbin i Sverige, för nya forskningsprojekt och för beslutsfattare.
- 13.40 Finns det särskilda problem eller fördelar med biodling i Norrland? Natuschka Lee, Umeå univ.**
Huvuddelen av biodlingen sker i de södra och mellersta delarna av Sverige eftersom klimatförhållandena är mera gynnsamma för honungsbin. Men under den senaste tiden har andelen biodlare i Norrland ökat – vilka utmaningar finns det i samband med detta?
- 14.00 Kan raps ge dåliga honungsskördar? Sandra Lindström**
Sandra Lindström kommer att berätta om internationella studier som visar att det finns skillnader i nektarproduktion mellan rapssorter, och berätta om en ny studie som ska undersöka nektarproduktionen i svenska rapssorter.
- 14.20 Kaffe**

Innovationer och nytänk

- 15.00 Hur ser exportmarknaden ut för svensk honung? Mats Olofsson, BF**
Mats Olofsson tar upp den potential som finns avseende svenska livsmedel på utvalda marknader. Han utgår från den strategi som regeringen arbetar med och där man vill att Sverige ska växa som mat-exportör och knyter ihop detta med det exportprojekt kring honung som BF nu driver.
- 15.20 Beebase and conditions for beekeeping in the UK. Margaret Ginman**
Margaret Ginman tog över BeeFarmer för snart 10 år. Idag är BeeFarmet den naturliga kontakten och remissinstansen för brittisk biodling. Hon berättar hur BeeFarmer arbetar och kommer också att tänga vad Brexit kommer att innebära.
- 15.40 Honey rocket samt förutsättningarna för biodling i Finland. Bjarne Bruce**
Bjarne Bruce har i många år drivit Marbacka Bigårdar i Finland som är en stor yrkesbiodling med ett flertal ben att stå på. Han är också representant för Paradise Honey, som kommer att visa upp sina produkter under konferensen.
- 16.00 VSH-projektet. Richard Johansson, SBR.**
VSH-projektet kommer att presentera resultat från sommaren 2019 och delge sina erfarenheter och lärdomar från projektets mätning av varroaillväxt samt vad som planeras för de avslutande åren i projektet.
- 16.20 Bee-scanning och the Swarm – Ett nytt forsknings- och kunskapscenter. Björn Lagerman**
Utveckling av ett forsknings- och kunskapscenter för pollination baserat på artificiell intelligens, AI.
- 17.00 Avslutning**
- 18.00 Mingel med mjöd/mölska**

Biodlingsföretagarnas konferens i Sunne 22-23 februari 2020

LÖRDAGEN DEN 22 FEBRUARI

- 08.00 Frukost
- 09.00 Årsmöte
- 11.00 Exportprojektet/My swedish honey. BF/Svenska Bin
- 11.30 Europeisk fokusgrupp Bihälsa och hållbar biodling. Lotta Fabricius-Kristiansen, projektledare
- 12.00 Lunch
- 13.00 Yrkesbiodling med bredd i Kanada. Miel Fontaine, Quebec, Kanada
- 14.00 Honung! Kvalitet, marknad, förfalskning – vad gör COPA i Europa och Apimondia i världen. Etienne Bruneau, Apimondia/COPA
- 15.00 Kaffe
- 15.30 Norskt storprojekt för varroafri biodling. Terje Reinertsen
- 16.00 Resultat från forskning på varroatoleranta bin. Melissa Odde
- 16.30 Beescanning utvecklingen. Björn Lagerman
- 17.00 Finsk Yrkesbiodling. Marbacka bigårdar, Finland
- 17.30 Naturlig biodling. Erik Österlund
- 19.00 Konferensmiddag / Yrkeshögskolan utexaminerar!

MEDFÖLJANDE

Lördag

- 10.00 Buss till Mårbacka med guidning
- 14.00 Spabehandling

SÖNDAGEN DEN 23 FEBRUARI

- 08.00 Frukost
- 09.00 SLU, Aktuell verksamhet, virustolerans och resistens hos Bondbina. Eva Forsgren, Joaquim de Miranda
- 10.00 Yrkesbiodling England, en klassresa. Margret Ginman, BeeFarmer
- 10.30 Yrkesbiodling Norge. Jens Marten, Nybøle
- 11.00 Skånska Honungskooperativet. Marie Backman, BF m.fl.
- 11.30 LRF Samköp, Svensk märkt, Sigill. LRF
- 11.45 Biodlingsföretagarnas projekt. Jonny Ulvtorp, BF
- 12.00 Lunch
- 13.00 Workshop 1 (Teori)
Biodlingsföretagande, Företagsform, inriktning och affärsidé, finansiering. Organisationer och föredragshållare
- 14.00 Workshop 2 (Praktik)
Insatsvaror & Maskinutrustning – Hur får man logistiken att fungera och hur väljer man rationell utrustning. Organisationer och föredragshållare
- 15.00 Sammanfattning och avslutning

Programmet är preliminärt och kan ändras/kompletteras fram till konferensen.

 Biodlingsföretagarna

I SAMARBETE MED

Konferenspaket Selma Spa

BOKNINGSPAKET 1

Fredag-Söndag

Paketet innehåller förutom tillträde till samtliga föreläsningar:
Fredag: Förmiddagskaffe, lunch, eftermiddagsfika, 2-rätters middag.
Lördag: Frukostbuffé, förmiddags-kaffe, lunch, eftermiddagskaffe, 3-rätters konferensmiddag med underhållning.
Söndag: Frukostbuffé, förmiddags-kaffe, lunch.

Del i dubbelrum: 4300 SEK
(varav moms 613 SEK)

Enkelrum: 4700 SEK
(varav moms 617 SEK)

BOKNINGSPAKET 2

Fredag-Lördag

Paketet innehåller förutom tillträde till samtliga föreläsningar fredag och lördag:
Fredag: Förmiddagskaffe, lunch, eftermiddagsfika, 2-rätters middag.
Lördag: Frukostbuffé, förmiddags-kaffe, lunch, eftermiddagskaffe.

Del i dubbelrum: 2400 SEK
(varav moms 309 SEK)

Enkelrum: 2600 SEK
(varav moms 328 SEK)

BOKNINGSPAKET 3

Lördag-Söndag

Paketet innehåller förutom tillträde till samtliga föreläsningar lördag och söndag:
Lördag: Förmiddagskaffe, lunch, eftermiddagskaffe, 3-rätters konferensmiddag med underhållning.
Söndag: Frukostbuffé, förmiddags-kaffe, lunch.

Del i dubbelrum: 2700 SEK
(varav moms 301 SEK)

Enkelrum: 2900 SEK
(varav moms 323 SEK)

BOKNINGSPAKET 4

Fredag

Förmiddagskaffe, lunch, eftermiddagsfika.
395 SEK (varav moms 320 SEK)

BOKNINGSPAKET 5

Lördag

3-rätters konferensmiddag.
600 SEK (varav moms 62 SEK)

BOKNINGSPAKET 6

Fredag-Lördag

Förmiddagskaffe, lunch, eftermiddagskaffe.
Entré lördag.
930 SEK (varav moms 140 SEK)

BOKNINGSPAKET 7

Lördag eller söndag

Entré, förmiddagskaffe, lunch, eftermiddagsfika.
600 SEK (varav moms 62 SEK)

BOKNINGSPAKET 8

Extra natt torsdag-fredag inkl. frukostbuffé.
Enkelrum: 1200 SEK
(varav moms 102 SEK)
Dubbelrum: 950 SEK/person
(varav moms 81 SEK)

Gör din bokning på

www.biodlarkonferensen.se

Frågor och funderingar

info@biodlarkonferensen.se

Britt Rahm, vd
Svenskt Sigill.

FOTO: ELISABETH OHLSON WALLIN

SVENSKT SIGILL

Lätt för konsumenten att göra svenska hållbara val

Det känns riktigt skönt att gå in i ett nytt decennium med en rejäl medvind i ryggen. Jag tror inte att efterfrågan på ätbara, svenska, hållbara produkter någonsin har varit större.

Handeln jobbar nu tillsammans med några andra större aktörer inom initiativet Hållbar livsmedelskedja som går ut på att erbjuda konsumenten mer hållbart producerad mat. Uppmaningen från experterna som tagit fram underlaget och som de nu ställer till hela dagligvarukedjan är: Certifiera! Märkl!

Och då ställer vi i oss i kören: Certifiera! Märkl! Gör det enkelt för konsumenten att göra svenska hållbara val. Var stolt över det ni gör och det ni kan. Certifiering och märkning tjänar alla på, inte minst miljön.

Från oss på Svenskt Sigill kommer vi under året att aktivt bearbeta handeln så de alltid väljer certifierad honung, som ett viktigt steg för att minska fusk som finns kring honung.

Alla medlemmar i Sveriges Biodlingsföretagare har 40% rabatt på den årliga systemavgiften.

Ange alltid att du är medlem när du har kontakt med oss.

Alla producenter som använder Svenskt Sigill-märket på sina certifierade produkter får också stöd från oss att nå ut med sina produkter till konsumenten via sociala medier, annonser och annan kommunikation.

Vi ses i Sunne! ●

– Britt Rahm, vd

Från Sverige gör det enkelt att välja svensk honung

Ursprunget blir allt viktigare när konsumenten väljer livsmedel i butiken. Därför har ursprungsmärkningen Från Sverige växt kraftigt. Idag används det uppskattade märket på snart 10 000 produkter.

Högt förtroende för ursprungsmärkningen

Både unga och äldre konsumenter har högt förtroende för svenskproducerade livsmedel. De uppskattar våra duktiga odlare, bönder och djuruppfödare – råvaror och en livsmedelsindustri som signalerar kvalitet och hållbarhet.

Från Sverige-märkningen kom till för att möta konsumenternas ökade efterfrågan på svenska livsmedel, råvaror och växter. Det var LRF, Livsmedelsföretagen och Svensk Dagligvaruhandel som 2016 lanserade ursprungsmärkningen – ett gemensamt initiativ för att stimulera ökad svensk produktion, marknadsutveckling och tillväxt. Sedan dess har kännedomen om Från Sverige-märket vuxit med raketfart från noll till 84 procent.

Honung som märks med Från Sverige

För att få använda Från Sverige-märkningen ska honungen vara av svenskt ursprung och biodlingen följa de nationella branschriktlinjerna "Säker honung". Förädling och packning ska ske i Sverige hos ett företag som är certifierat enligt ett tredjepartssystem som omfattar livsmedelsäkerhet, exempelvis BRC eller IP livsmedel. Idag används märket av flera honungsproducenter för att förtydliga det svenska ursprunget på ett sätt som konsumenten känner igen även från exempelvis kött, mjölk och grönsaker.

Köpbeslut tas i butiken – märket gör det enkelt att välja svenskt

Svenskmärkning har under hösten låtit genomföra djupintervjuer* med unga vuxna mellan 18–35 år. Resultaten visar tydligt att konsumenterna vill handla klimatsmart och de anser att det enklaste sättet att göra det är att välja livsmedel med svenskt ursprung.

Undersökningen visar att unga konsumenter vill kunna köpa svenskt, och de vill ha information om detta i butiken eller mobilen. Därför kommer Svenskmärkning öka butikskommunikationen under 2020.

Genom att använda Från Sverige-märket på produkterna ger du kunderna den hjälp de efterfrågar med att enkelt hitta svenska produkter. Och du är i gott sällskap i butiken!

*YouGov, oktober 2019

Det lönar sig att vara medlem

GOD FORTSÄTTNING, bästa medlem. Hoppas ni alla har haft en riktigt skön och avkopplande juledighet. Jag har tidigare i *Gadden* talat om vikten av att vi som organisation står enade och att en gemensam stark röst är en viktig förutsättning för en framgångsrik yrkesbiodling i Sverige. Som medlem har du också andra stora fördelar, exempelvis de medlemsförmåner som du – som medlem – erbjuds. Jag vill därför passa på att ta tillfället i akt att informera er som inte kände till detta om de fantastiskt fina förmåner du som medlem faktiskt har. ●

– Staffan Tegebäck, ordförande Biodlingsföretagarna

Medlemsförmåner för dig som medlem i Biodlingsföretagarna:

EAN-koder

Som medlem får du 10 unika EAN-koder. Du betalar 300 kr + moms i registreringsavgift per 10 koder. Årsavgiften betalar Biodlingsföretagarna.

Från Sverige

Märkningen "Från Sverige" är en ursprungsmärkning som garanterar att produkten är odlad, född och uppfödd, förädlad, förpackad och kontrollerad i Sverige. Registreringsavgift 300 kr + moms. Årsavgiften betalas av Biodlingsföretagarna och värdet av detta är 3 000 kr per år för den enskilde medlemmen.
www.fransverige.se

Svenskt Sigill

Märkningen "Svenskt Sigill" visar att produkten kommer från en odlare eller djuruppfödare som är certifierad enligt IP-standardens Sigillnivå. Certifieringen innebär att de har uppfyllt extra produktionsmervärden inom områdena livsmedelssäkerhet, djuromsorg och minskad miljöpåverkan. Årsavgiften finns i tre nivåer beroende på biodlingsens storlek; 800, 1 400 eller 2 550 kr + moms. Som medlem i Biodlingsföretagarna får du 40 % rabatt på årsavgiften.
www.sigill.se

Agrolkortet

Agrolkortet – ett kort för allt – eller bara för drivmedel. Med Agrolkortet från Lantmännen Finans kan du tanka på de flesta "bensinstationer" och få rabatt mellan 20–60 öre/liter beroende på vilket drivmedel och företag du tankar på. Det är ett Mastercardkort som gäller på 40 miljoner köpställen. När du betalar med Agrolkortet ingår också ett förstärkt försäkringsskydd för hemmet, resor och bilen. Du är t. ex. skyddad mot borttappad nyckel och feltankat bränsle.
www.agrolkortet.se

Thomas Apiculture

Som medlem i Biodlingsföretagarna har du rabatt hos den franska redskapshandlaren Thomas Apiculture. Specifik prislista på maskinutrustning för medlemmar i Biodlingsföretagarna.
www.thomas-apiculture.com

Har du frågor om medlemsförmånerna kontakta Staffan Tegebäck
staffan@tegeback.se

LRF Samköp

Ahlsell

Rabatt på hela det omfattande sortimentet inom industriförnödenheter som VVS, el, bygg, verktyg, maskiner, kyl, personlig skyddsutrustning och arbetskläder.

IKEA

Unikt avtalspris på hela sortimentet hos IKEA, även IKEA FAMILY erbjudanden, rea och kampanjer.

SJ

Du får rabatt på alla avgångar genom LRF Samköps avtal.

AJ Produkter

Inredning för kontor, lager och verkstad med allt du behöver för en väl fungerande arbetsplats. Du får 22 % rabatt på hela sortimentet och 60 dagars betalningsvillkor.

Beijer Byggmateriel

Rabatterade nettopriser på mer än 3 000 högfrekventa artiklar, och 10 % rabatt på övriga produkter.

Bondens El

LRF Samköps eget elavtal har ett av marknadens lägsta elpriser. Rörligt avtal med en månads uppsägning, inga dolda avgifter.

Granngården

12 % på det breda utbudet för djurägare, trädgårdsfixare och lantbrukare – allt för det Jordnära livet!

Swedol / Grolls / Nima

Du får 15 % rabatt på hela sortimentet av fordonstillbehör, maskiner, hydraulik, elartiklar, lyft & last, verktyg och arbetskläder.

Hotell

Rabatt på boende och konferens hos Best Western, First Hotels, Elite Hotels, Nordic Choice Hotels och Scandic.

Bilar

Rabatt på Alfa Romeo, Audi, BMW, Citroën, DS, Fiat, Ford, Hyundai, Isuzu, Jeep, Kia, Lexus, Mercedes, Mini, Mitsubishi, Nissan, Opel, Peugeot, Renault, Seat, Skoda, Subaru, Toyota, Volkswagen och Volvo.

Alla rabatter och aktuell information hittar du på
www.lrf-samkop.se

Fyra generationer Bruce på Marbacka Bigård

Första gången jag träffade Bjarne Bruce och sonen Tomas var på Beecome 2016. Jag hade just börjat på Yrkeshögskolan för biodling och letade efter praktikplats hos en yrkesbiodlare. Eftersom jag då bodde i Finland frågade jag min vän Erik Österlund om han kände några finska biodlare och han kopplade ihop mig med Bjarne och Mia. En vecka senare fick jag ett mycket varmt välkomnande i Liljendal där familjen Bruce driver sitt biodlingsföretag på släktgården Marbacka.

Text och foto: Susanna Kivling

Fantastisk vy från
bigården på Savoys
tak med utsikt mot
Helsingfors domkyrka.

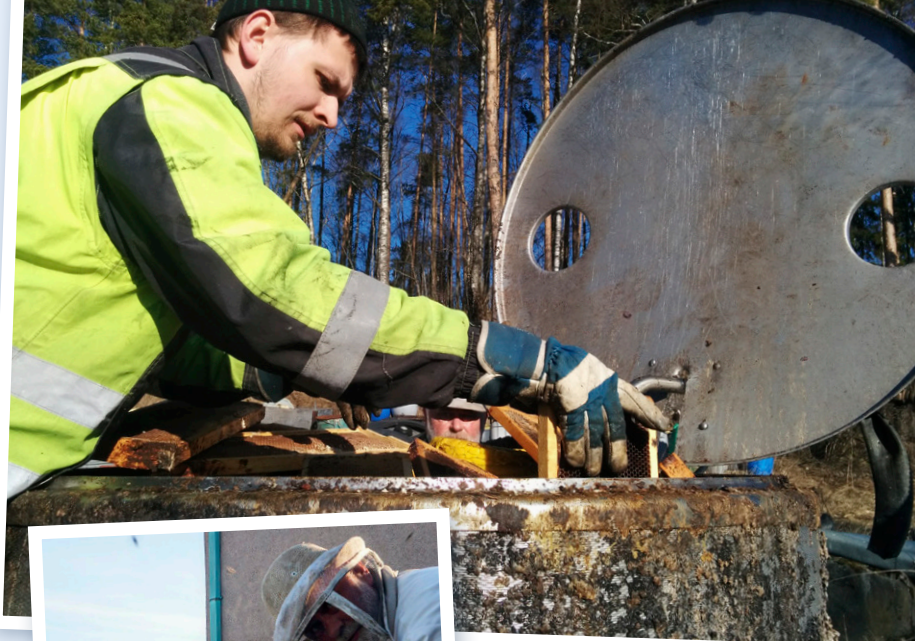
M

arbacka ligger vid Hopom träsk strax utanför Liljendal, en till större delen svenskspråkig ort ca en timmes bilväg öster om Helsingfors. Bjarnes farfar var också biodlare och efter att ha varit mjölkbönder under många år ställde Bjarne och Mia om för att satsa helt på biodlingen. Bjarnes mor Ulla bor kvar på gården och yngste sonen Tomas med familj håller på att bygga sig ett nytt hus där den förra huvudbyggnaden förut stod.

Tomas och hans fru Piia tog över driften för ett par år sedan och har sedan dess installerat en ny vaxvals, en Rietsche som valsar över 40 kg vax i timmen, och byggt en stor hall för lager av biodlingsmaterial, tillverkning av ramar och annat. De har även satt upp en webshop för den redskapshandel de bedriver.

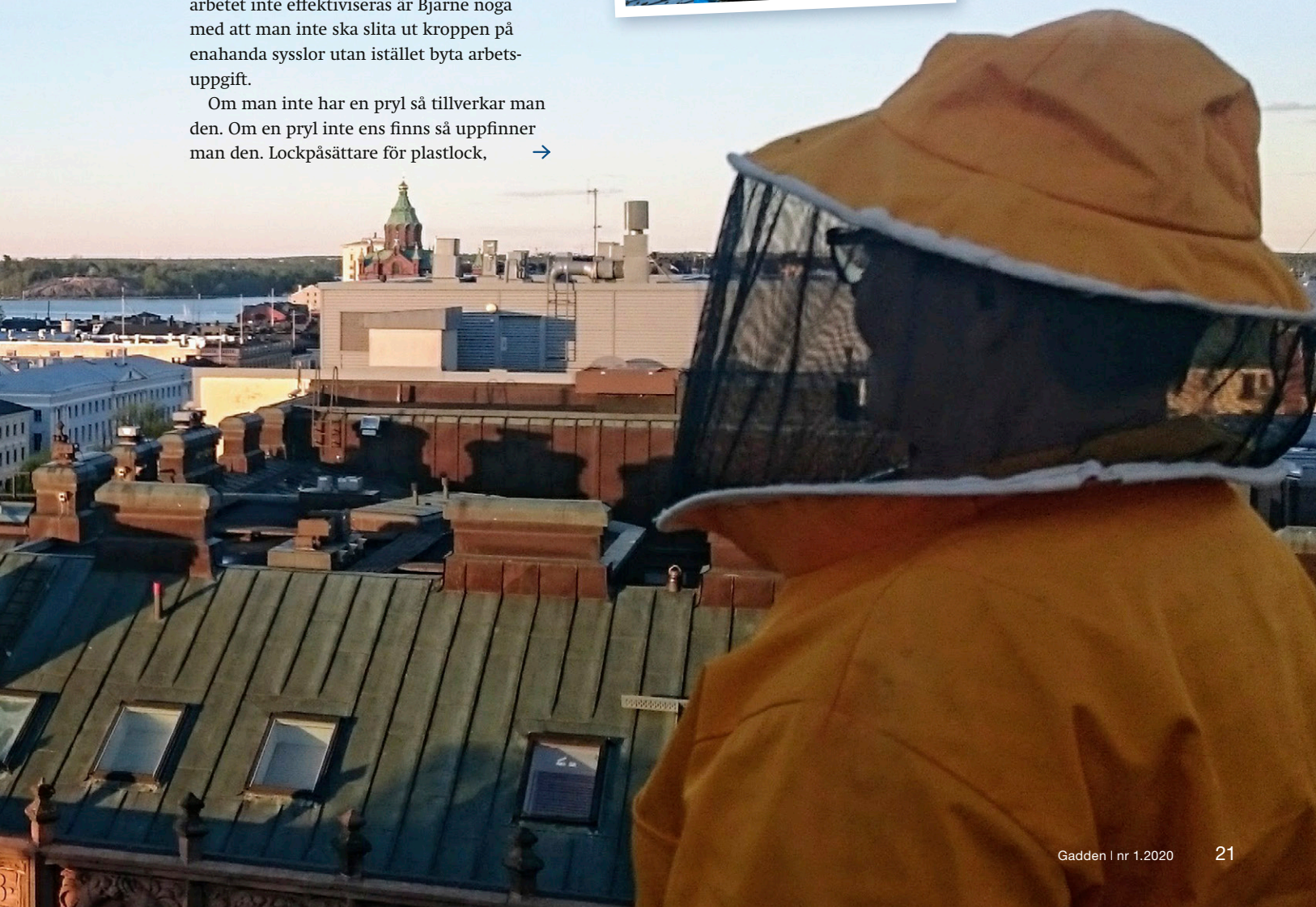
Här pågår ett ständigt utvecklingsarbete. Inte mycket är som det alltid varit utan det finns alltid utrymme för förbättringar av maskiner och effektivisering av arbetet. Kan arbetet inte effektiviseras är Bjarne nogg med att man inte ska slita ut kroppen på enahanda sysslor utan istället byta arbetsuppgift.

Om man inte har en pryl så tillverkar man den. Om en pryl inte ens finns så uppfinnar man den. Lockpåsättare för plastlock, →

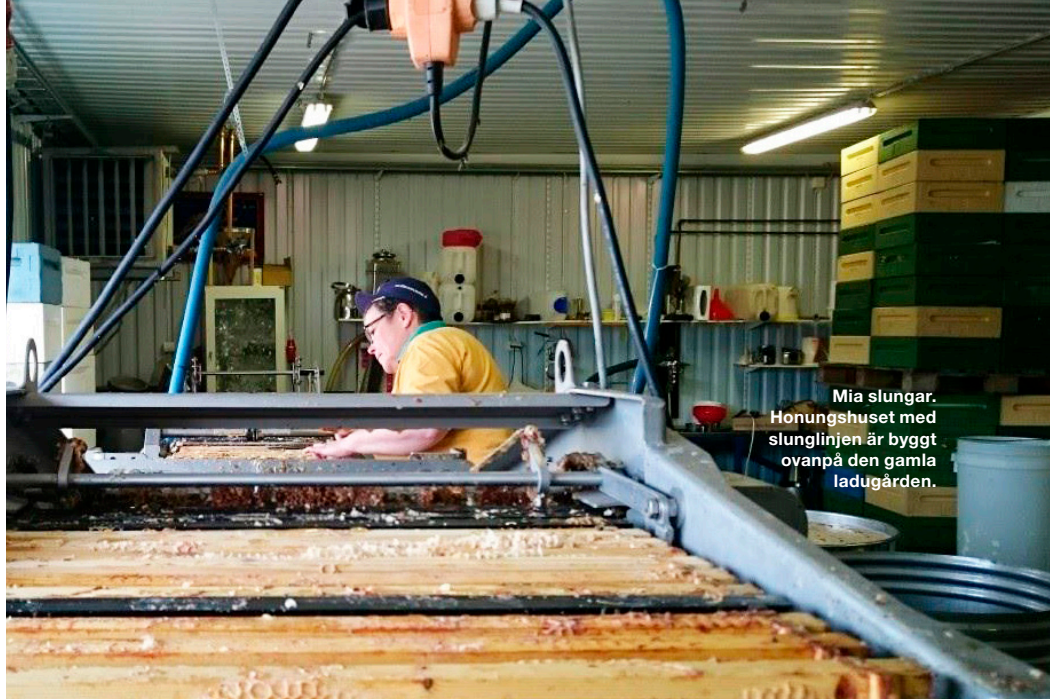
Tomas fyller en mjölk tank med ramar för ursmältning. Till mjölk tanken kopplas svenska försvarets lågtryckspanna.

Bjarne kollar bin på Savoy's tak.

Tomas vid vaxvalsen.

Mia slungar.
Honungshuset med
slunglinjen är byggt
ovanpå den gamla
ladugården.

ramfodrare, diskmaskiner för ramtvätt, plastbehållare för invintring, här tillverkas allt. Sist jag biodlade ihop med Bjarne hade han en kupkniv som han hade kapat på mitten och sedan svetsat ihop igen för att den skulle passa honom perfekt. Med en ombyggd symaskin ansluten till en kompressor borras fyra hål samtidigt i Langstrothramarna. Ramvirket kommer från den egna skogen och delarna till ramarna tillverkas i sågen där äldste sonen Robert ofta arbetar.

De flesta av Marbackas runt 200 kupor finns i närområdet, men varje år sätts en bigård upp på taket på bland annat restaurangen Savoy i centrala Helsingfors. Honungen därifrån serveras förstas i Savoys restaurang eller blir ingrediens i en lokalproducerad öl. Stadsbigårdar ses ofta till eftersom det ju är extra utmanande att jaga svärmar i stadsmiljö.

När de inte jagar svärmar på Esplanaden i Helsingfors är Mia och Bjarne gärna med på

"Om man inte har en pryl så tillverkar man den. Om en pryl inte ens finns så uppfinner man den"

Biodlingsföretagarnas resor, om de inte reser i egen regi. Paradise Honey ligger helt nära Liljendal, och för Bjarne och Mia innebär det att de vid ett flertal tillfällen har kört slunglinjer och annat till mässor runtom i Europa för förevisning.

Själva har de en 80-ramars slunglinje från Paradise med en avtäckningsmaskin som är en prototyp med inbyggd honungslossare/perforator. De legoslungar åt både större och mindre biodlare.

Ramformatsmässigt är Finland inte lika diversifierat som Sverige. I princip alla använder Langstroth, hel eller $\frac{3}{4}$. Marbacka har Krainerbin och $\frac{3}{4}$ Langstroth utan spärregaller. Vid skattning använder man borstlåda

av typen Fejefix och är oftast två personer, en som borstar ner bin och en som hanterar lastning på lastbilen och pumpar ut foder, om det är sluskskattning. Lastbil används för det mesta som transport ut till bigårdarna och på så sätt kan man ha med sig allt tänkbart material som behövs – till exempel lastar man både fodertankar och pallar med skattlådor enkelt i samma körning.

Marbacka odlar bland annat bove och har både sorthonung som maskros-, lind- och bovetehonung i sortimentet och även smakfatt honung. De producerar även den populära halsmixen som är honung med propolis, röd solhatt, pepparmynta och eukalyptus.

Förutom en gedigen utbildning i det mesta som har med biodling att göra har jag i Marbacka fått lära mig om det finska köket. Att finlandssvenska är ett språk för sig har jag också erfarenhet. Så länge det bara handlar om skillnaden på pannkakor och plättar (plättar betyder pannkakor på rikssvenska) så

En fiffig prisvärd grej som Bjarne har designat är plasten med träskiva för invintring.

En träskiva med två lister, för bigång, häftas fast på en plast i lagom storlek. Plasten läggs i en tom sarg uppe på samhället och fylls sedan med sockerlösning. Första gången man håller på foder är det hemskt nervöst, men det håller. På sockerlösningen läggs rikligt med halm så att bina inte drunknar.

är det nog (finskt nog!*) inte större skillnad än skillnaden på svensk och finsk ärtsoppa. Memma däremot, det är exotiskt! Mia lagar egen memma. Det är en traditionell finsk påskeferrätt av rågmjöl, malt och sirap.

Varje år ordnas en vaxsmältningsdag på gården då man dels kan få ramar rensade

och äta finsk ärtsoppa, och även samlas kring något tema som till exempel honungshantering och ympning. Familjen Bruce delar gärna med sig av uppfinningar och kunskap. Jag är mycket tacksam att jag fick praktisera biodling på Marbacka och kan varmt rekommendera det! ●

Bjarne och Mia som egentligen heter Marina men alla kallar henne Mia.

*Ordet "nog" betyder ju i svenskan "kanske/troligen". "Jag kommer nog på lördag" skulle i Sverige tolkas som att man inte är säker på att man kommer. I finlandssvenskan är "nog" mer förstärkande och "Jag kommer nog på lördag" betyder att man helt säkert gör det.

MÅSTE MAN HA TRAKTOR FÖR ATT FÅ AGROLKORTET?

Du kan tanka billigare, flyga billigare, åka tåg billigare och få bättre försäkringsskydd – även om du inte har jordbruk som födkrok. Agrolkortet är framtaget av Lantmännen Finans, inte bara för lantbrukare utan för alla som verkar inom de gröna näringarna*. Ett kort som gör det bekvämare och billigare för dig som bor i landsbygd men som fungerar lika bra i storstaden. **Kolla fördelarna på agrolkortet.se!**

Ansök direkt via SMS och Mobilt BankID!

SMS:a till 71120 och skriv Agrolkortet i meddelandet.

Du som har aktie- eller handelsbolag kan ansöka om Agrolkortet Företag via agrolkortet.se.

*Företag som har jord, skog, trädgård eller landsbygdens miljö som grundläggande resurser.

BILLIGARE DRIVMEDEL

BILLIGARE FLYGRESOR

BILLIGARE TÅGRESOR

BÄTTRE FÖRSÄKRINGSSKYDD

Enkät svar från våra medlemmar

Under november-december förra året genomfördes en medlemsundersökning med syftet att få aktuell information och en samlad bild av biodlarnäringen i Sverige, en information som idag saknas och efterfrågas från bland annat Jordbruksverket.

ENKÄTEN DISTRIBUTERADES till medlemmarna via e-mail, forumet på hemsidan samt facebook. Av totalt nästan 400 medlemmar har vi fått 114 svar vilket anses vara en hög svarsfrekvens på enkät. Det är mycket intressant resultat och fakta om hur man länge man varit biodlare, innehav av antal bisamhällen eller hur man blev biodlare. Se vilka produkter eller tjänster företagen erbjuder från biodlingen och om intresse finns att exportera. Läs åsikter om man är för ett biregister eller inte, ska vi ha produktionsstöd inom biodlingen eller behövs en utbildning till yrkesbiodlare.

Svaren på enkäten och synpunkter av medlemmarna redovisas här i *Gadden* och kommer att vara rådgivande för hur Biodlingsföretagarna ska fortsätta sitt arbete med att utveckla och främja näringen.

Stort tack till de medlemmar som har svarat på enkäten och delat med sig av informationen.

– Styrelsen i BF

Företagande

1. FÖRETAGANDE

Din ålder?

Upp till 30 år: 2
31-40 år: 9
41-50 år: 26
51-60 år: 40
61-70 år: 24
71-80 år: 11
Över 80 år: 2

2. FÖRETAGANDE

Vilket kön har du?

Man: 84
Kvinna: 30

3. FÖRETAGANDE

Hur länge har du varit biodlare?

Mindre än 1 år: 1
1-5 år: 25
6-10 år: 26
11-15 år: 11
16-20 år: 7
21-30 år: 13
31-40 år: 11
41-50 år: 7
Mer än 50 år: 1

4. FÖRETAGANDE

Hur länge har du tänkt fortsätta som biodlare?

Mindre än 1 år: 3
1-5 år: 9
6-10 år: 6
11-15 år: 24
16-20 år: 17
21-30 år: 20
Vet ej: 4
Tills vidare: 3
Så länge jag kan/orkar: 31

5. FÖRETAGANDE

Vilken företagsform?

Aktiebolag: 31
Enskild firma: 75
Handelsbolag: 8

6. FÖRETAGANDE

Hur länge har du drivit ditt biodlingsföretag?

Mindre än 1 år: 8
1-5 år: 38
6-10 år: 25
11-15 år: 13
16-20 år: 17
21-30 år: 9
31-40 år: 4
41-50 år: 0
Mer än 50 år: 0

7. FÖRETAGANDE

Totalt antal samhällen?

Upp till 50: 45
51-150: 44
151-300: 18
301-500: 3
501-1000: 2
Över 1000: 2

8. FÖRETAGANDE

Vilka produkter och/eller tjänster erbjuder företaget?

Honung: 111
Bivax: 59
Avläggare / paketbin: 46
Drottningar: 34
Kurser / föreläsningar inom biodlingsnäringen: 34
Förädlade produkter inom biodlingsnäringen: 23
Bipollen: 22
Pollineringsstjänster: 21
Avelsmaterial: 11
Bibröd: 7
Propolis: 7
Apiterapi: 2

9. FÖRETAGANDE

Andra tjänster eller produkter inom biodlarnäringen?

Kosmetika: 4
Utbildning: 4
Andelsbiodling: 3
Redskapsbutik: 3
Bakverk och godis: 2
Konsulttjänst: 1
Slungtjänst: 1
Vaxkakor: 1
Uthyrning av lokaler och maskiner: 1

Övrigt:

Uthyrning av bisamhällen.
Gårdsbutik och evenemang.
Nytänkare.
Ideell hjälp till nya biodlare.
Ekosystemtjänster, uthyrning av bin året runt.
Försäljning av övervintrade bisamhällen.

10. FÖRETAGANDE

Vilken av dessa produkter/tjänster (svaren på fråga 9-10) står för största delen av företagets omsättning?

Honung: 96
Avläggare / paketbin: 5
Biredskapsförsäljning: 2
Drottningar: 1
Konsulttjänst: 1
Förädlade produkter och Apiterapi: 1
Arbete inom bygg och lantbruk: 1
Uthyrning av bisamhällen: 1

Biregister

Biregistret är ett underlag för politiska beslut och stöd inom EU och Sverige som berör t.ex. NP-programmet, pollineringsinsatser och bihälsa. Ett biregister är på väg, frågan är när och inte om det ska genomföras. Styrelsen anser att BF ska vara med att påverka utformningen, bland annat driva frågan om ett produktionsstöd kopplat till biregistret som gynnar företagen inom näringen.

11. BIREGISTER

Vill du att BF ska vara med och påverka hur registret ska utformas?

Ja: 101
Nej: 4
Ingen åsikt: 9

12. BIREGISTER

Hur ställer du dig till ett biregister?

Mycket positiv: 4
Positiv: 81
Tveksam: 9
Negativ: 9
Mycket negativ: 2
Vet ej: 9

Kommentar:

• Positiv. För att kunna mäta värdet av våra pollineringsstjänster behövs ett register samt för att driva branschen framåt, t.ex. mot myndigheter.

- Positiv förutsatt någon form av sekretess som minimerar felaktig spridning.
- Jag har inget emot det bara det inte blir offentligt.
- Jag är positiv om det utformas på rätt sätt.
- Det är alltid bra att veta hur stor en näringsgren är oavsett branch. Annars går det ej att driva branchens frågor med trovärdighet. Tveksam om det går att sekretessbelägga uppgifterna.
- Positiv om det kan främja binas hälsa.
- Jag tror att det behövs ett biregister lika väl som övrig tamboskap är registrerad. Dels för att förhindra smittspridning och för få koll på hur många samhällen det finns i landet.
- Det behövs ett register för att få ordning på all svartförsäljning i vår bransch. Det finns alldeles för många hobbyister som gömmer sig bakom att det skulle vara en hobby när deras omsättning egentligen motsvarar ett företag.
- Ett enkelt och fungerande register behövs. Kanske i kombination med en bra stödförsäkring.
- Positivt att se var andra har bin och vilka de är. Lika så för sjukdomar.
- De negativa aspekterna, stöld etc, går lätt att lösa med lite smärthet när man designar databasen och tillgång till logg över vilka som varit inne och kikat på specifik bigård. Rimligt att inga andra än registrerade användare får tillgång till informationen. Allt detta går att lösa rätt enkelt om man bara tänker till och har någorlunda insyn hur en strukturdatabas fungerar.
- Positiv för koll på bisjukdomar, negativ p.g.a risk för stöld och sabotage.
- Jag är positiv för säkrare biodling ur sjukdomsvinkel. Jag är negativ p.g.a offentlighet med ökad risk att uppgifterna kommer i fel händer.
- Positiv om biodlingsföretagaren kan få stöd för varje bisamhälle.
- Positiv om det inte blir ett offentligt register.
- Negativ om det innebär att placeringen av bigårdarna blir tillgänglig för alla och var och en.
- Negativ därför att bisamhällen stjåls varje år.
- Negativ därför att bitillsynen inte är opartisk.
- Jag är positiv till biregistret men om det på något sätt kommer bidra till att stölder av bisamhällen ökar blir det en katastrof.
- Hoppas att det får folk att sluta fuska med bl.a. varroa. Ställa ut kupor utan bry sig om att sköta dem.
- Jag förstår inte innebörden. Det finns ju redan ett register som länsstyrelsen håller sig med och som vi är skyldiga att rapportera till. Kan väl erkänna att jag slarvat med det ibland. Jag förstår inte vad det skulle vara för skillnad att ha ett register till.

- Jag är positiv, behövs för att ha kunskap om branschen och för att kunna utveckla biodlarnäringen.
- Det ska inte vara tillgängligt för allmänheten.
- Bara det är enkelt och användbart för yrkesbiodlaren.
- Jag är positiv till att BF är med i utformningen. Ett register kommer troligtvis bli av och då är det bra om näringen är med och påverkar. Register är givetvis bra. Men, då jag även är läkare är jag väldigt trött på allt extraarbete med dessa förbannade registreringar och dokumentation. Som enskild biodlare är jag inte positiv. Men kan det främja biodlarnäringen och mig som professionell biodlare är det positivt, allt hänger dock på hur det blir utformat och att det inte blir en allmän handling som vem som helst kan ta del av
- Försiktigt positiv. Men aningen betänksam för om uppgifter om var bigårdar finns kan inskaffas av ovidkomna.
- Ett register ger statistik över hur många bisamhällen vi har i landet och hur fördelningen ser ut. Är mycket positiv.
- Ger möjlighet att kanalisera resurser och möjliggöra samarbete på ett bättre sätt.
- Positiv p.g.a smittoriskerna. Lättare att ringa in och hitta källan.
- Vi måste synas för att få bättre stöd av staten. Vid t.ex. torka vill jag ha samma rätt som bonden att få stöd vid förlorad skörd. Jag vill också kunna försäkra mina bisamhällen mot t.ex. A.M.Y vilket inte går idag. Tänker också att de som säljer honung svart och till dumpade priser får svårare att "mörka" sina antal samhällen.
- Vi måste ha kontroll precis som på alla andra djur har produktionsplatsnummer.
- Negativ därför att myndigheten inte förstår yrkesbiodling.
- Positiv till register, negativ till stöd Jag är positiv till biregister för att få statistik på vår branch och minska svartbiodlingen.

Produktionsstöd

Sverige är det enda landet på vår breddgrad som inte har något direkt produktionsstöd till biodlarnäringen. Styrelsen föreslår därför att ett produktionsstöd som är kopplat till biregistret införs och att det ska finnas ett registrerat företag som har del av omsättning från biodlingen samt ett minimum antal samhällen.

Lär dig mer om biprodukter nästa år!

Svenska bins vackra och inspirerande kalender för 2020 med tema biprodukter finns nu till försäljning. För varje månad får du recept, idéer och tips på produkter som passar att göra vid just den tiden.

Pris 100 kr (inkl moms) plus porto.
Beställ på info@svenskabin.se

Bigården Sverige AB

Bigården.se

Biredskap för biodlare med känsla för god kvalitet

Färdigtrådade kvalitetsramar med syrafast tråd. Tillverkade av lindträ.

Prisexempel:*

Langstroth 3/4 Hoff. = 9.52/ram inklusive frakt

HLS = 8.72kr/ram inklusive frakt

HLS Hoff. = 8.96kr/ram inklusive frakt

Lågnormal = 9.04kr/ram inklusive frakt

Lågnormal Hoff. = 9.28kr/ram inklusive frakt

* Priserna justeras utifrån leveransadress och antal ramar som beställs. Prisexempel avser beställning av 2000st ramar till södra Skåne. Samtliga priser är exkl.moms

Observera: Vi har stor efterfråga på våra ramar. För att undvika långa vätetider ber vi Er att lägga beställningar i god tid inför kommande säsong.

Mail: info@bigarden.se
Web: www.bigarden.se

Levererar till biodlarföreningar och yrkesbiodlare

13. PRODUKTIONSSTÖD

Vilket antal samhällen tycker du är minimum?

Från första samhället: 7

10 eller fler: 20
20 eller fler: 26
50 eller fler: 27
100 eller fler: 16
200 eller fler: 2
500 eller fler:
1000 eller fler:
Inget stöd: 6
Vet ej: 4

Kommentar:

- Jag kan tänka mig att alla biodlare ska dra av det antalet från sin beräkning för att slippa problemet med att en del ligger över gränsen utan att sköta om de sista samhällena.
- Svårt att sätta ett minsta antal samhällen. Men en hobbybiodlare rekommenderas att ha minst tre samhällen för att kunna täcka upp vinterförluster själv. Som företagare tror jag att under 10 st samhällen kan vara svårt att få någon förtjänst av biodlingen.
- Instämmer, ersättningen bör vara helt kopplad till antal samhällen och verksamhetens intäkter som kan relateras till biodling, det sista är otroligt viktigt, annars kan det bli osund konkurrens från första kupan om man har en firma.
- När produktionen når över ett ton. Då det vid ett ton blir tyngre krav på biodlaren är det naturligt gräns för stöd också.
- Kanske alla som är momsregistrerade är en bra och tydlig gräns. Då kanske fler väljer att momsregistrera sig och betala skatt på vinsten.
- 10-20 eftersom man ändå måste skatta för första samhället.
- 30 samhällen är en nivå där man inte längre kan agera hobbymässigt utan faktiskt måste tänka till lite. Tid och ork räcker inte till annars. Men om detta ska vara nivå för produktionsstöd har jag ingen åsikt om.
- Jag är politiskt emot alla såna här typer av subventioner men så länge lantbruket får stöd så kan jag leva med att också biodlingen skulle få det. 50 samhällen skulle kunna vara en rimlig gräns. Tror det generellt är viktigare att arbeta med lobbying gällande ursprungsmärkning av honung än att jobba för stöd.
- Minst 200 samhällen. Kan man hålla fler än så är man professionell biodlare. Om vi får upp priset på honung så krävs inte så många fler samhällen än 5 st för att få upp omsättningen.
- Negativ till styrelsens inställning. De som inte kan driva företag utan stöd ska inte ha företag. Varför stöd nu när det inte behövs tidigare. Mycket konstig inställning med att vara beroende av stöd. Bara för att "alla andra" har det.

- 40-50 st. Det måste vara fler än att fritidsbiodlare ska kunna dra nytta av näringens stöd. Samtidigt är det viktigt att inte fokus bara hamnar på honungsproduktion utan ser till hela näringen. De som vill utveckla biodlingens andra produkter och inte slita ut sig på honungshantering ska också ha rätt till ett produktionsstöd.
- Jag tycker inte att några verksamheter ska drivas med stöd, så länge det inte handlar om nationell säkerhet.
- 80-100 st. Försättningskraven är olika regionalt med tanke på skörden.

14. PRODUKTIONSSTÖD

Om ett omsättningskrav, vad tycker du är minimum?

Inget krav: 12

Baserat på antal samhällen: 5
Minst 10.000 kr: 11
Minst 50.000 kr: 15
Minst 100.000 kr: 25
Minst 250.000 kr: 7
Minst 500.000 kr: 3
Minst 1.000.000 kr: 3
Vet ej: 18

Kommentar:

- Inget omsättningskrav. I ett uppbyggnadsskede är omsättningen låg men pollineringsnyttan densamma som för ett etablerat företag. Däremot kan man använda omsättningen som en del i kontrollen av att man faktiskt innehar de samhällen man angett.
- Det borde baseras på antal samhällen.
- Det ska vara klart över gränsen för att redovisa företagsmässigt
- Minst 300.000 kr. Stödet ska ej gå till hobbyister. Det måste vara biodlare som är aktiva och affärsmässiga som ska kunna ta del av stödet.
- Ska man få registret att fungera bör det vara kopplat till ett produktionsstöd. Många hobbybiodlare kommer inte registrera sina samhällen, liksom de idag inte registrerar till länsstyrelserna fast det är lag på det.
- Omsättningskrav fungerar inte då företaget även har andra verksamheter. Svårt att särskilja detta vid enskild firma med t.ex. lantbruk och skog.
- Moroten för att få ett stöd är att anmäla bisamhällen, även vildbisamhällen. Det ger registret bättre täckning över eventuella smittspridare.
- När produktionen når över ett ton. Då det vid ett ton blir tyngre krav på biodlaren är det naturligt gräns för stöd också.
- 1.000.000 kr, där någonstans är nivån för att kunna leva på sin biodling.
- 80.000 kr. BF har många medlemmar som driver biodling i företagsform på deltid. Dessa missgynnas ifall nivån är för hög.
- 500.000 kr. Med en lägre omsättning är det hobby. BF ska inte stödja hobbybiodling.

- Tycker inte att det ska baseras på omsättning utan endast på antal samhällen. Möjligtvis att omsättning kan vara ett sekundärt krav.
- 200.000 kr, det är genomsnitt för 100 samhällen.
- Inget minimum. Skördarna i norr liknar inte skördarna i södra delar av landet. Man kan inte utesluta biodlare som har sämre omsättning p.g.a. lokalklimat.
- 100.000 kr annars blir administrationen för omfattande.
- 100.000 kr skulle kunna vara minimum (utifrån 50 samhällen).
- 600.000 kr är ett minimikrav krav. Det är vad 200 samhällen omsätter. 15.000 kr, det är lite mer än hobby hemma i trädgården.
- 400.000 kr. Räknar på rimlig avkastning på 100 samhällen med försäljning av avläggare, drottningar och honung.
- 200.000 kr. Man ska kunna vara biodlare på deltid och kunna få stöd.
- Inget minimum. Man ska gynna de som precis startat och de som har problem.
- 50.000 kr. Modell: en inkomst som motsvarar 20-25 procentig tjänst. Det borde man inte klara att driva som hobby-verksamhet. Skillnaden bör bygga på företag eller hobby/pensionärsverksamhet.
- 100.000 kr. Ett bidrag till de företag som har kommit igång med biodlingen och vill få möjlighet att expandera. Omkring en vanlig årslön. Är ny företagare och har lite svårt att sätta exakta summor men det borde gynna de som vill livnära sig på företaget mer än hobby.

15. PRODUKTIONSSTÖD

Övrigt som du tycker ska påverka produktionsstödet?

- F- skatt och momsredovisning ansluten.
- Biodlingsföretagarna bör ha en stor del i utformningen.
- Pollineringsstöd inom lantbruket vid kontrakterad pollineringsstjänst. Lantbrukare som köper tjänst kan få bidrag och därigenom betala vettigt för pollineringsstjänst
- Att det bara går till näringsidkare. Var i landet man befinner sig.
- Bisjukdomar kanske? Om man drabbas av yngelröta så kan jag tycka att stödet kunde hjälpa till för eventuell återväxt.
- Företaget skall vara registrerat på landsbygd.
- Biodlare som sköter sina bin.
- Proportionellt mot antalet övervintrade bikupor.
- Driftsform i biodlingen, minimigräns för hur många år företaget sysslat med biodling, godkända livsmedelslokaler, uppfyllande av lagkrav.
- Certifiering av honungen kan ge högre stödsumma.

Under 200 samhällen är inget företag som går att ta ut en lön på. BF ska vara för företagare, inte hobby.

- Friska bin, registrerat företag, kontroll på import.
- Krav på registrerat företag och att man kan påvisa omsättning av biodlingen.
- Bra med stöd då kanske fler orkar ekonomiskt utveckla sitt biodlingsföretag.
- Någon typ av dokumentation av att du sköter samhällen med varraobekämpning eller annat som visar att du är seriös och sköter samhällen på ett korrekt eller rekommenderat sätt.
- Antal år och antal samhällen.
- När man närmar sig en nivå där man ligger på gränsen att kunna försörja sig kan det vara skillnaden mellan att kunna hålla på med bin på heltid eller vara tvungen att ha ett jobb till.
- Enbart organiska syror vid behandling. Friska bin och att biodlaren tar väl hand om dem.
- Det ska vara en seriös satsning på yrkesnivå som en morot att våga expandera och utveckla sin biodling. Biodlare som ej gör utrensningstester årligen får ej stöd!

Utbildningar

Då nuvarande yrkesutbildning inom biodling läggs ned i höst, har styrelsen varit delaktiga genom att stödja olika utbildningsorgans ansökningar om att påbörja en ny yrkesutbildning inom biodling. BF driver inte yrkesutbildning i egen regi utan är en branschorganisation som bidrar med kunskap och påverkar kvaliteten på utbildningen. Detta för att hålla en standard på yrkesbiodlare och branschriktlinjer inom skräat yrkesbiodlare, en garanti på yrkeskunnande.

16. UTBILDNING

Hur har du fått din kunskap om biodling?

Självlärd: 72

Enstaka kurser: 80

Mentorskap: 40

Utbildning: 39

Lärling: 7

17. UTBILDNING

Annat sätt än de nämnda alternativen i fråga 17?

- TBH-kurser.
- BF:s olika vecoslutskurser.
- Deltog vid en endagars kurs genom BF i Gävle för några år sedan. Den gav en del.
- Mycket videos från utlandet samt god relation/stöd från två småskaliga heltidsbiodlare.

- Kurser och konferenser i BF samt att läsa *Gadden* var viktigt för mig i starten.
- Övrig studie- och yrkesverksamhet i många andra områden.
- Varit på kurser som BF anordnat, t.ex. honungshantering.
- Studieresor
- Specialistkurser utomlands.
- Gick första året på yrkesutbildningen som då endast var 1 år + att jag har gått diverse kurser som jag själv sökt. Läst mycket. Böcker, nätet, forum, youtube.

Företagsutbildning.
 Bitillsynssamarbete med andra biodlare.
 Agrotekniker, en slags KY-utbildning i Skara.
 Föreningsträffar, böcker och nätforum.
 Biodlarförening, kurser, pratat med kunniga biodlare.
 Föreläsningar på Biodlarkonferensen.
 Specialutbildning i andra länder.
 Anställning.

18. UTBILDNING

Vad anser du om en yrkesutbildning inom biodling?

Nej, behövs inte: 12

Ja, utbildning behövs: 84

Ingen åsikt: 18

19. UTBILDNING

Övrig kommentar?

- En bransch behöver en yrkesutbildning för att överleva och utvecklas.
- Viktigt att man under utbildning har möjlighet att finansiera den via CSN så man kan koncentrera sig på att utveckla och utvidga parallellt med utbildningen.
- Utbildning behövs hela tiden, gärna korta fortsättningskurser. Likväl som idesprutor till effektivare hantering av biodlingen.
- YH har varit inriktad enbart på storskalig bulk biodling, stort misstag... Och som jag uppfattat det på tok för mycket på företagsekonomi på bekostnad av praktisk biodling.
- Mer om säker honung och bihållsopprätt hos erfaren biodlare ger oftast mer än teoretiska kurser. Behövs även universitetsutbildning.
- Villkor för att hålla bin bör vara någon form av godkänd biodlare.
- Egentligen är jag tveksam till det. Det viktiga är motivationen och orken att klara av odlingen. Då är mindre seminarier och mentorer värdefullare. Det är då lättare att få in i sammanhang i en utveckling. Det är en god tanke att låra ut att bedriva biodling rationellt och yrkesmässigt. Däremot bör utbildningen enbart snudda vid ekonomi och marknadsföring. Detta är helt andra yrken och tjänster som går att köpa.
- Kunskap/ kompetens är en bra kompis, att ha med sig i resan genom livet.

- Kunskap om biodling är komplex.
- En kortare utbildning, t.ex. 6 månader med praktik och med inriktning på praktisk biodling är önskvärd. Gärna i samarbete med naturbruksskolorna och med en praktikperiod hos en yrkesbiodlare.
- Man lär sig mycket via internet och forum. Men det skrivs inte så mycket på BF:s forum. Har tyvärr inte haft möjlighet att komma på öppet hus, vilket annars nog skulle vara lärorikt.
- Prisdumpningarna och konkurrensen inom biodling i Sverige blir värre för varje år som går. Att utbilda yrkesbiodlare idag är rent vansinne.
- Gesällprov kan ge en viss stolthet.
- SBR har ju idag kurser i näringsbiodling, det kan väl räcka. Då får vi riktiga yrkesbiodlare och ingen konkurrens, vilket är bra.
- Det är aldrig fel med kunskap som i sin tur genererar klokskap. Man slipper göra de fel som kommer av att försöka på egen hand. Att lära sig i grupp innebär att utbyta kunskap, erfarenhet och förståelse att saker går att lösa på olika sätt.
- Jag skulle själv vilja ha mer utbildning men inte i en form av heltidsstudier. Viktigt med utbildning för att utveckla branschen, säkerställa yrkeskunskap, garantera att yrkesbiodlare fortsätter att vara ett av 70 yrken där man kan ta gesällbrev och mästarebrev i Sverige.
- Har själv tagit fram utbildningsmaterial för att lära ut biodlingsföretagande. Självklart är en yrkesutbildning det bästa för presumptiva kommersiella biodlare.
- Jag har inget emot att det finns en utbildning för yrkesbiodling i Sverige. Jag anser dock att en medlemsförening för yrkesbiodlare inte ska använda sina resurser på att vara drivande i något sådant. Föreningen ska vara till för oss som redan är yrkesbiodlare och verka för att vi kan söka samarbete med varandra samt att utveckla de biodlingsföretag som finns. Biodling kräver multikompetens inom många hantverk och företagande. De fysiska mötena är viktiga, kompletterat med t.ex. digitala lösningar.
- Biodlingsföretagarna kunde anordna kurser och utbildningar i att utöka sitt enskilda biodlingsföretag så man går med vinst och därmed lättare kan utöka sitt företag.
- Har själv precis tagit examen på YH, och lärt mig otroligt mycket som gör mig trygg i att bli professionell och leva på biodling.
- Glöm inte ekonomidelen som är lika viktig som biodlingsdelen. Det ska inte utbildas bättre hobbyister, det ska utbildas starka biodlingsföretagare.
- Saknar utbildning där man fördjupar sig i ämnena som t.ex. honungshantling.
- Oavsett djurslag måste man lära sig sköta det. Om dessutom fler →

Elitdrottningar med stamtavla & Bruksdrottningar

"Kan inte låta bli att skriva dig en rad om mina fantastiska bi du levererade! Jag vill ha en drottning från samma linje som den gamla för bättre finns inte!!" *Christer Gladén, Hålsjöholm*

- Nya gener till din biodling.

- Lönsamma bruksdrottningar.

- Dokumenterade elitdrottning för egen produktion från oss.

Följ oss på Facebook
Osterlenbuckfast

Boka idag
Mer info www.osterlenhonung.se

Håkan

HONUNGRINGEN KALLAR TILL ÅRSMÖTE

Fredagen den 21 februari, eftermiddag.
Selma spa i Sunne.

Årsmötet börjar när Jordbruksverkets föredragningar är avslutade.

hobbyister blir företagare blir vi producenter på lika villkor.

- Utbildningen får inte ta för lång tid. Börjar man med biodling sent i livet vill man komma igång "snabbt".
- Man måste ha företag. Vi riktar oss inte mot hobbybiodling eller svartbiodling. Jordbruksverket inte godkänner att utbildningen är riktad med förkunskap är bara ett löjligt argument som lätt går att kringå eller törninga. Kunskapskrav för att gå en utbildning är ett måste samt en uppföljning. Jag tycker den ska kopplas till naturbruksgymnasium där det finns den grundläggande kunskapen om att hålla utbildningar
- Utbildning är viktigt för att höja statusen på ett yrke. Precis som det finns gymnasieutbildningar i skog och lantbruk så borde det finnas i biodling. Även möjlighet till eftergymnasial utbildning. För att få fram olika kompetenser inom vår bransch så måste det ju finnas utbildning. Kombinerat med praktik och mentorskap.
- Fortsättningskurser behövs också vilket jag har svårt att hitta. Fördelen med kurser är att man träffar folk utanför sitt vanliga nätverk.

Export

Styrelsen har i ett NP-projekt ansökt och fått beviljat medel för att kartlägga möjligheter att exportera svenska biprodukter.

20. EXPORT

Exporterar ditt företag någon biprodukt idag?

Ja: 7
Nej: 107

21. EXPORT

Om ja i fråga 21 vilken/vilka produkter?

Honung: 5
Drottningar, avelsdrottningar: 2
Bipollen: 2
Vax: 1

Kommentar:

- Ser detta som ett onödigt arbete och slöseri med kraft och resurser. Så länge omkring hälften av honungen som konsumeras i landet importeras bör föreningens kraft läggas på att vi tar andelar från den importerade honungen. Känns också väldigt omodernt att börja försöka att exportera när vindarna i samhället börjar blåsa mot att vi måste konsumera mer lokalt. Om man vill exportera sina produkter är det självklart okej, men det är något som den enskilde företagaren får arbeta för.

22. EXPORT

Är du intresserad av att börja exportera? I så fall vilken/vilka produkter?

Honung: 42
Pollen: 9
Vax: 7
Bin: 7
Bibröd: 3

Kommentar:

- Om jag tjänar mer på att exportera så skickar jag gärna min honung utsocknes.
 - Honung till Norge
 - Nej, har för liten volym.
- Efterfrågan på hemmaplan är så stor att export inte behövs för närvarande.
- Ekologisk honung och bin.
 - Honung, pollen, vax allt som ger ökade affärer eller bättre marginaler.
 - Avelsdjur, drottningar, premiumhonung.
 - Drottningar och paketbin.
 - Det kunderna efterfrågar.
 - Jag tänker att pollen borde vara en bra produkt att exportera.
 - Kakhonung.
 - Ja, vad som helst om det lönar sig ekonomiskt och inte är för krångligt.
 - Allt som efterfrågas går utmärkt att exportera.
 - Om jag hade produkter men nu är jag i mitten av uppbyggnadsfasen av mitt biodlingsföretag.
 - Honung, vax, pollen och bibröd. Det är svårt att hitta uppköpare i Sverige, förutom honung.
 - Honung och bivaxsalva. Jag har alla tillstånd och registreringar som behövs. Honung och vax. Inte bin p.g.a smittorisk.
 - Inga planer på det inom de närmsta åren.
 - Tycker att vi behöver honungen här och att den ska hålla på det "nära och lokala" värdet. I varje land.
 - Ja, honung. Har fått frågan från annat land.

Analys & labb

Honung är världens tredje mest förfälskade livsmedel och berör oss alla, både i Sverige och Europa. Det handlar om hotad försörjning för seriösa yrkesbiodlare och det handlar om konsumentens säkerhet. Det är viktigt att stå upp för och förklara vad som är äkta honung. Styrelsen undersöker möjliga samarbeten med laboratorier, analysföretag som kan vara en medlemsförmån (t.ex. subventionerat pris).

23. ANALYSER & LABB

Vilka olika produkter har ditt företag behov av att analysera?

Honung: 94
Bipollen: 28
Bivax: 56
Propolis: 12
Drottninggelé: 5

24. ANALYSER & LABB

Annat än alternativen i fråga 23?

- Bibröd lika viktigt som bipollen att analysera.
- Sjukdomar.
- Bin och annat material i näringskedjan.
- Avläggare till försäljning.
- Koll så att jag kan garantera att det samhälle jag säljer är friskt.
- Döda bin.
- AY sportal.
- Gift.
- Nosema och Amerikansk yngelröta.
- Analys mot bekämpningsmedel eller andra föroreningar tycker jag är intressant utöver äkthet.

25. ANALYSER & LABB

Honungsanalyser, vilka behov har ditt företag?

Pollenanalyser: 65
HMF-halt: 55
Fruktos- och glukoshalt: 45
Pesticider: 41
Sensoriska analyser av honung, bipollen etc: 31
Antibiotika: 21
Vattenhalt: 22
Ingen åsikt: 20

26. ANALYSER & LABB

Idag sker i huvudsak analyser på laboratorier i Tyskland och Frankrike. Behöver vi ha ett eget oberoende labb för analyser?

Ja: 67
Ja, i Norden: 12
Nej: 13
Vet ej: 7

Kommentar:

- Tycker vi ska ha ett nordiskt samarbete.
- Ett labb närmare kan ge flera som skickar in för analys.
- Ett oberoende labb i Sverige vore alldeles förträffligt, som det vore enkelt att skicka prover till, och som inte blir för kostsamt för biodlaren.
- Behöver inte vara eget men måste vara oberoende.
- Det viktiga är arbetet görs snabbt och har ett överkomligt pris i näringen. Annars är funktionen tveksam. Exempelvis AY ska, i princip, direkt ske med användande post.
- Nordiskt vore bra. Ingen är bättre än den svagaste länken och vi i Norden bör hålla ihop eftersom vi har ungefär samma miljö, varroa-tryck och samma tank.
- Varför skicka prover utomlands om det kan göras här i Sverige?
- Absolut oberoende. Om det sedan ligger i Norden eller Europa spelar mindre roll.
- Ja, vad jag vet så finns det bara ett ställe att vända sig till för pollenanalys och han börjar nog bli till åren. Det blir osäkert för de som vill lyfta fram sorthonung.

- Ja, vi behöver kontrollera att den importerade honungen inte är förfälskad. Även analys av den svenska honungen för att övertyga allmänheten om den svenska honungens förträfflighet.
- Är nog en förutsättning om man vill analysera mer konsekvent.

Biodlarnäringen

Styrelsen driver frågor, både i Sverige och inom EU, för att påverka politiker, myndigheter och organisationer. Detta för att främja svenska biodlarnäringen samt utvecklingen av den.

27. BIODLARNÄRINGEN

Branschorganisationen i Sverige – skulle du vilja vara delaktig i detta arbetet inom BF? I så fall inom vilket område?

Ja: 20
Nej: 59
Kanske: 11
Är redan delaktig: 5

Kommentar:

- Inte i dagsläget, men det är ett viktigt arbete som utförs!
- Nej, jag har varit aktiv tidigare men vill lägga min tid på annat nu.
- Utbildning och certifiering av biodlare från hobby till näring.
- Nej tack. Men är glad medlem som gärna betalar avgift för att någon ska ha möjlighet att bedriva våra intressen.
- Skulle vilja jobba med teknikutveckling.
- Enbart intresserad av att stoppa BF:s inblandning i olika former av bidrag, så som NP, Leader m.m. anser idag precis som de senaste 20 åren att BF inte ska administrera eller ha styrelsemedlemmar som plockar ut NP-medel.
- Jag skulle kunna tänka mig att bidra med mindre punktsatser.
- Bra om löpande information i newsletter och Gadden så att alla är uppdaterade löpande och kan hoppa på tåget när det passar.
- Ja, men just nu har jag inte tid för något ideellt arbete. Annars hade det gärna fått vara registrerat eller honung.
- Kan tyvärr ej tillräckligt mycket än annars vore det roligt.
- Har inte den möjligheten nu, eventuellt i framtiden då jag inte har samma försörjningsbörda från mitt biodlingsföretag.
- Få bort den förfälskade honungen från marknaden.
- Jadå, i den mån jag kan bidra med något. Är aktiv i kommunpolitiken, Flera styrelseuppdrag både lokalt och nationellt. Har så sett hygglig erfarenhet av påverkansarbete.
- Intresserad av att få bort fuskhonung i handeln.
- Hjälpa till vid konferens eller mässor.
- Motverka pesticider och antibiotika. Utbildning riktad mot företagare.
- Ej intresserad så länge styrelsen inte slutar lägga resurser på att hantera NP-medel. Resurserna behövs bättre på att bevaka fulhonung och fusk i branschen.

"Under senvintern kommer deltagarna ha uppföljning med sina regionala bishälsorådgivare"

son, Blekinge, Lina Norsell, Skåne och Björn Lagerman, Örebro, som var och en berättade om hur de arbetar med bishälsa i sin biodling.

Efter träffen har deltagarna arbetat vidare med sina bishälsoplaner med stöd av den regionala bishälsorådgivaren som de knutits till. Under senvintern kommer deltagarna ha uppföljning med sina regionala bishälsorådgivare, och de kommer samlas på en avslutande fysisk träff i mars.

Projekt om bättre vinteröverlevnad

Text: Katja Göller, Lotta Fabricius Kristiansen och Preben Kristiansen

Vilka faktorer har betydelse för en bra överlevnad av bisamhällen, och vilka skillnader finns i det i bland annat skötsel hos de biodlare som har låga och de som har höga vinterförluster. Projektet om bättre vinteröverlevnad är ett projekt som följer de deltagande biodlarna under ett helt år.

Upplägget för projektet var att inleda med en träff där alla som anmält sig deltog. Sedan skulle deltagarna knytas till en av de fyra regionala bishälsorådgivare som medverkar

i projektet. Inför första träffen hade alla deltagarna svarat på ett antal frågor kring sin egen biodling med fokus på faktorer som spelar roll för vinteröverlevnaden. Sammanställningen av deltagarnas svar gjordes av Katja Göller och Annika Stoltz

Den inledande träffen ägde rum i Linköping den 9 april 2019. Det fanns 6 deltagare på plats och 11 deltog online. Bishälsokonsulent Preben Kristiansen redovisade resultat från de enkäter om övervintring som genomförts sedan 2009. Sedan följde inlägg av följande tre biodlare: Richard Johans-

Nästa kurs planeras att starta i mars/april. Upplägget har ändrats till att den inledande träffen kommer äga rum regionalt istället för nationellt och att det är de regionala bishälsorådgivarna som håller i kurserna. Inför första kurstillfället kommer de regionala bishälsorådgivarna träffas med bishälsokonsulent Preben Kristiansen för att diskutera upplägg och innehåll i kursen. Träffar planeras att äga rum i Västra Götaland, Mälardalen, Östergötland/Småland, och Skåne/Blekinge.

Projektledare av projektet, som fått stöd från Landsbygdsprogrammet, har under 2019 varit Katja Göller. Lotta Fabricius Kristiansen kommer från januari i år att ta över projektet, som har förlängts fram till 31 december 2021. Tanken är att samordna projektet med det projekt angående utveckling av rådgivning som RådNu vid SLU arbetar med. ●

Preben Kristiansen
bihälsokonsulent

preben.kristiansen@jordbruksverket.se • Tel: 070 890 17 32

”Tidig yngelsättning riskerar orsaka svält, kontrollera fodermängden!”

ÖVERVINTRINGEN 2019/2020

Viktiga faktorer för en bra vinteröverlevnad är starka bisamhällen med friska bin. För att få till detta spelar bekämpning av varroa-kvalster stor roll. Rätt åtgärder i rätt tid måste vidtas. En annan viktig faktor är mängd vinterfoder, och här kan den milda vinter som vi haft hittills innebära att foderförbrukningen är större än under en vinter där yngelsättningen inte sätter igång så tidigt som i år. En bra idé är att kolla foderläget i bisamhällena så snart det finns möjlighet att göra det, och att stödfodra om det behövs. Stödfodring bör dock helst inte ges förrän efter rensningsflygningen.

Det är naturligtvis för tidigt att i nuläget säga något om hur bra överlevnaden denna vinter blir, utan det vet vi först om några månader. Och redan nu vill jag flagga för att vi även i år kommer genomföra en web-baserad enkätundersökning om övervintringen. Den kommer pågå under maj månad. Då är bisamhällena redan igång för fullt i den södra delen av landet, och man har kanske glömt hur det såg ut direkt efter vintern. Jag föreslår därför att ni gör anteckningar i samband med de första bigårdsbesöken efter vintern, som t.ex. hur många samhällen har dött och hur ser det ut i kuporna med de döda samhällen, hur många samhällen är svaga, och har samhällen med unga drottningar överlevt bättre än samhällen med äldre drottningen.

AMERIKANSK YNGELRÖTA

Under 2019 publicerades en del artiklar i media om amerikansk yngelröta, och det var lätt att få intrycket att det handlade om en omfattande epidemi. Enligt de rapporter som hittills kommit in till Jordbruksverket, och som för närvarande håller på att sammanställas, konstaterades det under 2019 utbrott i cirka 90 bigårdar. Det är väsentligt fler än

under 2017 och 2018 då det rapporterades utbrott i 55 respektive 51 bigårdar. Det är däremot inte fler än 2014, 2015 och 2016 då utbrott rapporterades i 89, 104 och 93 bigårdar. Tabell med statistik över inrapporterade fall av amerikansk yngelröta finns att ladda ned från Jordbruksverkets webbplats (sökväg: Startsida > Djur > Olika slags djur > Bin och humlor > Myndigheternas roller för att kontrollera sjukdomar).

Antal bigårdar med utbrott av amerikansk yngelröta har varierat från år till år. Vad som är orsaken till detta är svårt att säga. Det är således också svårt att säga vad som är orsaken till att antal rapporterade utbrott var högre 2019 än de två föregående åren. Men det kan inte uteslutas att en del av anledningen beror på det som anges avseende kontaktbigårdar i de föreskrifter som trädde i kraft 1 januari 2019. I dessa står det så här: ”Om tillsynsmanen bedömer att risken att amerikansk yngelröta har spridits till kontaktbigårdar ska en tillsynsman undersöka de kontaktbigårdar som under de tre senaste månaderna har varit i kontakt med de sjuka bisamhällena.”

Ytterligare en orsak till ökat antal utbrott ett år jämfört med året/åren innan kan vara att sjukdomen brutit ut hos en eller fler biodlare med ett större antal bigårdar. Då kan antalet bigårdar med utbrott snabbt öka genom att sjukdomen spridits mellan bigårdarna genom flytt av material och eventuellt även ramar med bin och yngel. ●

Tydliga symptom
på amerikansk
yngelröta
FOTO: PREBEN KRISTIANSEN

Gadden

Gadden utges av Biodlingsföretagarna och utkommer sex gånger per år. Samtliga publiceras på vår hemsida digitalt. Biodlingsföretagarnas medlemmar erhåller Gadden som medlemsförmån.

Tf. redaktör

Marie Backman / Thomas Dahl
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Ansvarig utgivare

Staffan Tegebäck
staffan.tegeback@biodlingsforetagarna.se

Redaktionellt material

kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Var med och skriv i Gadden

Gadden ska spegla verksamheten hos våra medlemmar. Honorar är 500 SEK + moms per publicerad sida.

Biodlingsföretagarna förbehåller sig rätten till publicerat material om ej annat överenskommit.

Annonsprislista Gadden

Storlek	Gadden	Helår (6 nr)
Helsida (215 x 280 + 3 mm)	3 900:-	22 000:-*
Baksida (215 x 265 + 3 mm)	4 300:-	24 000:-*
1/2 liggande (187 x 123 mm)	2 800:-	15 400:-*
1/2 stående (91 x 251 mm)	2 500:-	15 400:-*
1/4 liggande (187 x 60 mm)	1 500:-	8 500:-
1/4 stående (91 x 123 mm)	1 500:-	8 500:-
1/8 liggande (91 x 60 mm)	850:-	4 800:-

* Inkl. banner (se nedan)

Banner hemsida

Storlek	Månad	Helår
500 x 200 px	500:-	4 500:-

För att boka annons kontakta

Staffan Tegebäck
Mandolina AB, Fjällveden Morpatorpet
611 91 Nyköping
Tel: 0708 95 22 50
mandolina@tegeback.se

Medlemmar annonserar gratis med radannonser (max 100 tecken). Du kan även annonsera gratis under köp/sälj på www.biodlingsforetagarna.se/forum

Skicka e-post till:
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Välkommen med din annons!

Datum Gadden

Nummer	Material	Utgivningsdag
Gadden nr 2.20	20-03-15	20-04-01
Gadden nr 3.20	20-05-15	20-06-01
Gadden nr 4.20	20-07-15	20-08-01
Gadden nr 5.20	20-09-15	20-10-01
Gadden nr 6.20	20-11-15	20-12-01

Viktigt när du skickar material

- Annonser skickas som tryck-optimerad pdf.

- Radannonser (max 100 tecken) och kortare nyheter utan bilder skickas till kommunikator@biodlingsforetagarna.se

- Kontakta gärna oss om din idé innan du börjar skriva. Artiklar skickas i Word (.doc). Ange tydligt vad som är rubrik, mellanrubriker och brödtex. Numrera bildtexter och tillhörande bilder. För insänt ej beställt material ansvarar ej.

- Bilder skickas i originalfil som .jpg i 300 dpi upplösning. Numrera och döpa filerna med artikelns eller avsändarens namn.

- Använd gärna Dropbox, OneDrive, Spreed, Wettransfer eller liknande tjänst om du skickar bildfiler på totalt över 10 mb. Packa filerna i en mapp med artikelns namn om du skickar flera filer.

Art director

Mickey Grundström

Omslagsbild

Susanna Kivling

Tryck

Danagårds Litho, Ödeshög, 2020
ISSN: 1100-6951

Artiklar och framförda åsikter representerar inte nödvändigtvis föreningens officiella ståndpunkt.

För icke signerat material och bilder svarar redaktören. Gadden får gärna citeras om källan anges.

Copyright © Biodlingsföretagarna

Biodlingsföretagarna är en ideell branschförening vars syfte är att utveckla svensk yrkesbiodling. Vi utbildar, påverkar myndigheter, ordnar konferenser och studieresor. Välkommen att bli medlem. Hos oss kan din biodling utvecklas.

Biodlingsföretagarna

Bli medlem i Biodlingsföretagarna

Medlemsavgiften i Biodlingsföretagarna 2020 utgörs av två delar, varav 50 SEK är momsfri medlemsavgift och 1 313 SEK inkl. moms är serviceavgift. En faktureringsavgift på 25 SEK tillkommer.

Medlems/serviceavgift, totalt **1 394 SEK**, insättes på BG enligt nedan.

Ange namn, adress samt "Medlemskap".

BG: 5276-8587

Ordförande

Staffan Tegebäck
ordforande@biodlingsforetagarna.se

Vice ordförande

Helena Ring Johansson
helena@biodlingsforetagarna.se

Kassör

Monica Larsson
monica.larsson@biodlingsforetagarna.se

Sekreterare

Wilhelm Ydrestål
wilhelm.ydrestal@biodlingsforetagarna.se

Ledamot

Katja Göller
katja.goeller@biodlingsforetagarna.se

Marie Backman
marie.backman@biodlingsforetagarna.se

Thomas Dahl
thomas.dahl@biodlingsforetagarna.se

Ingmar Germundsson
ingmar.germundsson@biodlingsforetagarna.se

Suppleant

Monica Larsson
monica.larsson@biodlingsforetagarna.se

Mats Olofsson
mats.olofsson@biodlingsforetagarna.se

Rådgivning

Utrustning, byggplaner m.m. görs på forumet.
radgivning@biodlingsforetagarna.se

Rådgivning yrkesbiodling

Björn Jacobsson
0706 669 369

Bihälsa

Preben Kristiansen
preben.kristiansen@jordbruksverket.se

Honung

Alf Andersson
blaklintens.bigardar@telia.com

Studieresor

Thomas Dahl
thomas.dahl@biodlingsforetagarna.se
Staffan Tegebäck
staffan.tegeback@biodlingsforetagarna.se

Revisor

Håkan Nilsson
hakan@godhoning.se

Kjell Ritzén
kjell@granlunda.eu

Revisorsuppleant

Fabian Lindhe
fabian@telia.com

Valberedningen

Jonny Ulvtorp, sammankallande
jonny@ulvtorp.eu

Håkan Albrektsson
anhakan@hotmail.com

Yngve Kihlberg
yngve@agrobi.se

Joel Svenssons Vaxfabrik

www.joelvax.se | 0431-430055 | info@joelvax.se

KUPFEST VECKA 5-10

Finns i formaten:
Lågnormal & HLS

I KUPFEST INGÅR

- » 1 st Nätbotten
- » 1 st Flusterförminskare
- » 1 st Musskydd till ovan
- » 2 st Skatthådor
- » 20 st Trådade ramar
- » 1 st Tak
- » 1 st Täckskiva
- » 1 st Spärrgaller

PRIS: 956 :-

Uppdaterad! Nu ingår vår nya botten
Artikel nr: 10-E

Priser exkl. moms, exkl. frakt.

NYHET! PREMIUM LÅDA

- » Formgjutna plastkanter i hårdplast
- » Ingjutna rambärlister
- » Nydesignade handtag
- » Djupare handtag för bättre grepp

Byte till Premium låda

Pris: 24 :- / låda

* Priset avser mellanskillnad för standard låda
och premium låda.

**KUPFEST MED FLEXIKUPAN
VECKA 5 - 10**